

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelsesskrift

til

de offentlige

Afgangs- og Aarsprøver

ved

Herlufsholms lærde Skole

i Juli 1862.

DANMARKS
PÆDAGOGISKE
BIBLIOTEK

Indbydelsesskrift

til

de offentlige Afgang- og Aarsprover

i

Herlufsholms lærde Skole

i Juli 1862.

Pindars olympiske Oder, oversatte af Adjunct M. Rosing.

Efterretninger om Skolen og Opdragelsesanstalten i Skoleaaret
1861-62. Af Prof. C. Listov, Rector.

Nestved.

Trykt hos A. P. Bang.

Pindars
olympiske Odeer,

oversatte

af

M. Rosing.

Iste olympiske Ode.

(Denne Ode er digtet i Anledning af Kong Hieros Seir i Hestevæddeløb Ol. 77. Den var bestemt til at afsynges ved Festen hos Seirherren i Syrakus.)

Iste Strofe.

Bedst er Vandet, men som Ild, der funkler
Klart i Natten, Guld straal'er frem blandt Rigdomme stolte,
Men hvis Kampenes Idræt at synge nu
Kjære Hjerter du attraaer,
Da vil, saalidt som i Æthren den tomme du
Soger en anden varmere lysende Stjerne om Dagen end
Solen,
Vi med Stemmen en bedre Kamp nu end den olympiske
herligt berømme, ¹⁾
Hvorfra den herlige Sang flyver hen over Digternes Sjæl,
Den, som de skal synge om Kronos's Søn,
Der komme til Hieros rige, gudkjære Arne;

---

¹⁾ Tankegangen i første Strofe: Som Vandet er det bedste med Hensyn til sin Unndværlighed, Guld med Hensyn til sin Glæde, Solen med Hensyn til sit Lys og sin Varme, saaledes er den olympiske Seir den ypperste af Seirene, med Hensyn til den Berømmelse, den skjænker.

Iste Modstrofe.

Han, som paa Sikulers Faareoland
 Dommerstav har i Haand og vinder sig Dydernes Krone,
 Mens Musiken den ypperste glæder ham,
 Den, vi spøgende synge,
 Tæt omkring Bordet det kjære forsamlede.
 Men saa velan! fra Naglen nu tag mig den doriske Lyre,
   hvis ogsaa
 Søde Tanker mig gav i Sjælen Glæden for Pisa og hin
   Pherenikos, ²⁾
 Som uden Spor paa sit Legem af Pigkjæp ved Alpheos for
 Hurtigt frem i Løb og bragte saa Seir
 Sin Herre, den hestkjære syrakusiske Konge.

Iste Eftersang.

Men for ham Berømmelsen straalere hist i den mandige By,
 Grundet af Lyderen Pelops,
 Ham, hvem Poseidon den stærke, der kryster vor Jord,
 Elskede, dengang Klotho tog ham fra Bækk'net det rene, ³⁾
 Smykket paa Skuldren den stærke med Elfenbens Glands.
 Visseligt meget er sælsomt, og Myther med Løgnens bro-
   gede Islæt
 Lokke fra Sandheden bort Menneskers Røst.

2den Strofe.

Ynden, som gjør Alting sødt for Manden,
 Glands til Løgnen tidt gav og lod jo som Sandhed den
   gjælde;

---

²⁾ Navnet paa den Hest, hvormed Hiero havde seiret; den nævnes atter i den 3die pythiske Ode.

³⁾ Herved betegnes kun Pelops's Fødsel, hvorved Parcen Klotho var tilstede.

Men de viseste Vidner for Alt er dog

Først de kommende Dage.

Godt kun om Guderne tale skal Manden dog,

Saa er der mindre Skyld i hans Ord. Men om dig, o
du Tantalos' Ætling,

Modsat Fortidens Sang jeg synger: dengang din Fader til
lovbundet Gilde,

Gjørende Gjengjæld for Maaltid, Guder til Sipylos bød,

Da den treforksvingende Gud, i sit Sind

Betvungen af Længsel, dig tog paa Vognen den gyldne,

2den Modstrofe.

Og han førte dig til Himmelborgen,

Zeus's Eie, hvis Ære opfylder Verden den vide,

Did hvor senere Tider til samme Fryd

Bragte Zeus Ganymedes.

Men da usynlig du blev, medens Mændene

Søgte med Flid hver Vraa, men kom tomhænded' hjem
uden dig til din Moder,

Flux da hviskende Ordet sneg sig frem fra misundende
Naboers Midte:

At, medens Vandet det syded' paa Ilden i spillende Kog,

Skar de Lem for Lem dig og spiste dit Kjød,

Til sidst da det deltes omkring til Bordene alle.

2den Eftersang.

Bort! jeg hverken kan eller vil for Fraadser nu kalde en
Gud,

Straf er kun Bagvaskerlønnen;

Men, hvis olympiske Herskere ærede Mænd,

Tantalos var blandt dem; dog Lykken' han ei kunde bære,

Han for sit Overmod modtog den vældige Straf:

Over ham Faderen hængte den mægtige Sten, og Glæden han mister,
 Ventende, Fjeldstykket brat ramme ham skal.

3die Strofe.

Uden Hjælp i evig Nød han lever,
 Trefold og firfold Kval! fordi han fra Guderne raned'
 Nektardrik og til Vennerne skjænked' den
 Med ambrosiske Spise,
 Hvorved han selv havde vundet Udod'lighed;
 Men hvis en Mand vil haabe for Guder at skjule sin
 Handling, han feiler.
 Derfor Guderne sendte atter Sønnen til Mændenes hurtige
 Dødsloed;
 Men da de dunbløde Mælkehaar farvede Hagen ham sort,
 Mens hans Ungdoms Blomst stod i fuldbaaren Knop,
 Et Bryllup der stod for hans Sind, beredt alt i Tanken:

3die Modstrofe.

Der at vinde Pisadrottens Datter
 Stolten Hippodameia; ensom i Mørket han vandred'
 Ned til Havet det graa, og den larmende
 Treforksvinger han kaldte.
 Op for hans Fødder⁴⁾ alt nærved han dukkede,
 Flux saa til ham han talte: „Velan nu hvis Kyprias⁴⁾
 yndige Gaver
 Bli'er til Glæde os bragt, da tæm, Poseidon, Oinomaos'⁵⁾
 Landse af Kobber,

---

⁴⁾ Aphrodite.

⁵⁾ Oinomaos var Hersker i Pisa og Hippodameias Fader, Beilerne til Datteren maatte bestaae en Væddekjørsel med ham; dem, han indhentede, gjennemborede han bagfra med et Spyd.

Og paa den hurtigste Vogn du mig føre til Elis afsted.
 Giv mig Seir! thi tretten af Beilerne alt
 Til Døden han sendte, og Bryllup giver han ikke.

3die Eftersang.

Faren stor har Plads ei for Feige; den dog, som Døds-
 loddet har,
 Hvi skulde han vel i Mørket
 Sidde forgjæves og navnløse Alderdom naa
 Uden al Del i Godt? men Kampen nu hist er mit Formaal,
 Udfaldet kjært du mig gjøre.“ Saa lød nu hans Ord.
 Frugtesløs blev ei hans Tale, thi Guden ham villig skjæn-
 ked' med Guldvogn
 Heste med Vinger, som ei flyve sig træet.

4de Strofe.

Han Oinomaos tvang og Pigen favned:
 Sønnen sex hun ham fødte, Folkenes dygtige Drotter.
 Nu han hviler delagtig i Offeringer
 Hist ved Alpheos' Bølger.
 Hædret hans Gravhøi ligger ved Alteret,
 Der hvor sig mest de Fremmede flokke; men Pelops's
 Ry i det Fjerne
 Kaster Glands paa olympiske Festlegs Løb, hvor snart
 Føddernes Hurtighed kappes,
 Snart atter Kræfternes farebeseirende, fuldbaarne Blomst,
 Men for ham, der seirer, vil Solskinnet mildt,
 Trods Alt, dog fra Kampene følge Resten af Livet.

4de Modstrofe.

Lykkens sidste Gunst i Livets Vexel
 Tykkes bedst hver en Mand, og her nu med Ros over Hesten

I æoliske Taktart det sømmer sig
 Hin med Sangen at prise.
 Ikke blandt dem, der nu leve, jeg troer, at jeg
 Finder en Ven, som hædre jeg kunde med Sangens her-
   lige Slyngning,
 Baade større i Kløgt og i Daadkraft; men hvad dit Hjerte,
   o Hiero, ønsker,
 Guden, thi det er hans Hjertes Bekymring, i Varetægt
   ta'er
 Naadigt Alt, og derfor, hvis han ikke brat
 Forlader dig her, da mit Haab er snart at besyngte

4de Eftersang.

Seir i Vognkamp, langt mere sød, ved Kronions ⁶⁾ knei-
   sende Hoi,
 Findende Ordenes Bistand.
 Mig nu min Muse gi'er Pilens ⁷⁾ den vældigste Kraft,
 En bliver stor ved Et, og atter en Anden ved Andet,
 Hoieste Magt har dog Kongen, thi søg du ei Mere.
 Gid dette Liv du maa føre i Hoiden, og jeg de Seirende
   følge
 Lovprist blandt Hellas's Folk trindt for min Sang.

---

⁶⁾ Kronion var en Høi ved Olympia i Elis.

⁷⁾ Pindar betegner ofte Digterens Tanke billedligt ved en Pil eller et Spyd.

2den olympiske Ode.

(Oden er digtet i Anledning af en Seir i Væddekjørsel Ol. 76,1 (476), som Theron Herskeren i Agrigent havde vundet. Han hørte til Emmenidernes Slægt, der udledte sin Herkomst fra Thersandros, en Søn af Polyneikes. Han hørte altsaa til Oedips ulykkelige Slægt, og da hans egen Regjering ikke var uden Storme, han havde netop paa denne Tid heldigt dæmpet et Oprør vakt af Nogle af hans Slægt, vælger Digteren til sit Emne Ustadigheden i den menneskelige Skjæbne, idet han især fremhæver, at Lykken bringer os til at glemme de største Sorger og at Udgangen kan blive god selv af den værste Nød, som netop Emmenidernes stolte Slægt viser. Et stort Afsnit af denne Ode bestaaer af en Skildring af de Dodes Tilstand og en Lære om Sjælevandringen. I den sidste Epode antydes hin ovenfor berørte Begivenhed i Thérons Regjering.)

Iste Strofe.

I Sange, som beherske Lyrens Streng,
Hvilken Gud og hvilken Halvgud, hvilken Mand skal vi
besynge?

Dog vel Zeus's Stad det hellige Pisa, hvor Herakles har
stiftet den olympiske Fest,
Byttets Offergave skjøn ¹⁾;
Og Theron bør besynges, som seired' med sit Firspand
Og retfærdig mod sin Gjæstevæn beskjærmer Agrigent
Og bevarer den, — en ædel Blomst paa gjæve Fædres Træ,

Iste Modstrofe.

Der efter al den Trængsel, som de led,
Fik et helligt Hjem ved Floden og blev Sikiløens Øie; ²⁾

¹⁾ Herakles byggede Altrene i Olympia og indstiftede Festen for det Bytte, han havde taget fra Augias, Konge i Elis.

²⁾ Pindar bruger Ordet „Øie“ om Personer eller Ting, der udmærke sig blandt en større Mængde af deres egen Art.

Dem har Lykken fulgt med Rigdom og Yndest, som en
 Tilgift til de Dyder, som paa Vuggen de fik.
 Du, som throner paa Olymp,
 Bevogter af den ypperste Kampleg og Alpheus,
 Du, som Ætling er af Kronos og af Rhea, o bevar
 Og for Fremtiden, ved Sangene formildet, Fædres Land!

Iste Eftersang.

Af Alt, hvad der er udført, om med Uret eller Ret,
 Selv ei Tiden, Faderen til Alt, kan gjøre ugjort
 Nogen Gjærnings Udfald, Glemselen kan kun,
 Naar Skjæbnen er os lykkelig, sin Lægedom bringe,
 Thi Lidelsen, vor Fjende, vil for Glædens gode Haand
 Betvungen finde sin Dod,

2den Strofe.

Naar Moiraen fra Guden giver Væxt
 Lykken den straalende. Ja selv fra deres Dronningstol
 maae Ordet
 Vel bekræfte hoit de Døttre af Kadmos, som har meget
 maattet lide; men for stærkere Fryd
 Tunge Sorger dog forsvandt;
 Thi Semele den haarfagre boer paa Olympen,
 Hun, hvem Lynilden har dræbt, og hende Pallas nu og Zeus
 Og den vedbendkrandste Søn ³⁾ jo for bestandigt elske høit.

2den Modstrofe.

De sige og, at Ino ⁴⁾ dybt i Hav,
 Iblandt Døttrene af Nereus, der paa Bølgetoppe gyng,

---

³⁾ Dionysos. ⁴⁾ Ino gift med Athamas, hvem Hera gjorde vanvittig; da han havde dræbt sin Søn Learchos, styrkede Ino sig med sin anden Søn Melikertes i Havet, og de dyrkedes derefter som Havguddomme under Navnene Leukothea og Palaimon.

Har et evigt Liv i Tidernes Vexel; men i Menneskenes
 Dage der for Døden er ei
 Sat et Grændseskjel bestemt,
 Og aldrig er det sikkert, om Solbarnet Dagen
 Os forlader uden Uveir og i uforstyrret Held,
 Men til Mændene i Vexel der jo strømmer Fryd og Nød.

2den Eftersang.

Men saaledes og Moiraen, som bringer i sin Haand
 Lykken nu til disse som et Arvegods i Slægten,
 Blanded' som en Modvægt, Sorg med Lykken stolt
 Fra den Tid af, da Sønnen ⁵⁾, som af Skjæbnen var udseet,
 Kong Laos hist fældede og Pythos gamle Ord
 Ved Modet fuldbragte der.

3die Strofe.

Erinnyen med Øiet hvast det saa,
 Slægten krigerisk hun dræbte og i Broderblod den kvalte;
 Dog tilbage stod, da hist Polyneikes laa i Støvet, end
 Thersandros, Adrastidernes ⁶⁾ Haab,
 Rost i Kampleg og i Krig.
 Og derfor bor vi prise med Sang og med Lyre
 Anesidamos's Søn ⁷⁾, som er et Skud jo fra hans Rod,
 Thi han selv jo i Olympia har vundet Seirens Krands.

3die Modstrofe.

I Pytho og paa Isthmos samme Held
 Ilam og Broderen jo fulgte, og Chariterne dem skjænked'

⁵⁾ Oidipus.

⁶⁾ Adrastiderne ere Kong Adrastos' Slægt; hans Datter Argeia
 gift med Polyneikes var Moder til Thersandros.

⁷⁾ Det er Theron.

Begge Krandsen hist, da Firspand de styred' og paa Vog-
nen fore Rendebanen tolv Gange rundt.

Kroner Vædekampen Scir,

Da Mismodet forsvinder; men visselig Rigdom,

Som med Dyderne er smykket, os til Meget baner Vei,

Thi til Dybderne at forske i vort Liv den driver os.

3die Eftersang.

Den straal'er høit for Manden, som en Ledestjerne god,
Hvis han ellers kjender, hvad os Fremtiden vil bringe:

De, som ere døde, flux maa lide Straf

For syndefulde Tanker, og dernede i Jorden

Hver Synd, som de begik i dette Rige under Zeus,

Faaer bitter tvingende Dom.

4de Strofe.

Men Solen vil om Natten som om Dag

Evigt smile til de Gode i et Liv foruden Moie,

Der ei nøder tungt med Haanden den stærke enten Jor-
dens Muld at pløie eller Bølgen at slaa,

Støvets kummerfulde Lod;

For hine, der i Trofasthed Glæde har fundet,

Iblandt Guderne, de Ypperste, har Livet ingen Graad;

Men de Andre vil faa Trængsel, som de aldrig troede kom.

4de Modstrofe.

Men de, som fik bevaret deres Sjæl,

Mens den trende Gange leved' begge Steder, fra det Onde,

De paa Zeus's Vei jo vandred' til Borgen, den som Kro-
nos har i Eie; der de Saliges Ø

Vifte Vindene fra Hav,

Hvor Blomsterne de gyldne saa luerødt funkle

Høit i Træerne straalende og vuggende paa Sø,
Og de flette dem og bære dem som Krands i Haand og
Haar

4de Eftersang.

I Kraft af hvad med Retfærd Rhadamanthys⁸⁾ har bestemt,
Siddende i Dommerraad hos Kronos, ham hvis Hustru
Rhea paa sin Throne kneiser over Alt.
Og der nu mellem dem er baade Peleus og Kadmos,
Og Moderen, hvis Bønner gjorde Zeus om Hjertet blod,
Sin Son Achilles bar did,

5te Strofe.

Der Hektor saa urokkelig og stærk,
Troias Støtte, slog i Støvet og til Døden Kyknos⁹⁾ sendte
Og Æthiopers Helt, hin Ætling af Eos¹⁰⁾. Men i Pile-
koggret har jeg under Armen endnu
Mangen letbevinget Pil¹¹⁾,
Der træffe vil i Sjælen vel dem, der har Indsigt,
Men for Mængden vil de trænge til en Tolk, men ikkun
vis
Er jo den, der af Naturen fik i Meget Indsigt klar;

5te Modstrofe.

Men rasende af Snakkelyst er de¹²⁾,
Der med Moie fik lidt Lærdom, og som Ravnene de skrige

---

⁸⁾ En Søn af Zeus og Europa; efter sin Død blev han Dommer i Underverdenen.

⁹⁾ En Søn af Poseidon.

¹⁰⁾ Memnon.

¹¹⁾ Et Billede, der ofte kommer igjen hos Pindar for at betegne Digterens Tanke.

¹²⁾ Man mener, at Pindar herved sigter til Digterne Simonides og Bacchylides.

Mod Zeus's Ørn. Men sigt nu med Buen, du mit Hjerte!
 dog mod hvem skal vi vel sende vor Pil,
 Atter flyvende med Glands
 Fra venligt sindet Sjæl? Agrigent vil jeg træffe,
 Og jeg sige vil i Sandhed nu et edbefæstet Ord:
 Ingen By vel nu har frembragt i et hundred Aar en Mand,

5te Eftersang.

Mer gavmild imod Vennerne, end Therons Sind og Haand.
 Haan er dog med Uret nu af Mennesker, som rase ¹³⁾,
 Vakt imod hans Hæder, gjerne de med Snak
 Fordunkle vil det Skjonne, som den Gode har øvet.
 Som Sandskorn ei du tæller, hvo kan sige hver en Fryd,
 Som Andre skjænket han har.

3die olympiske Ode.

(Oden er digtet i Anledning af samme Seir, som den 2den olympiske Ode, men, medens hin blev sunget ved Festgildet i Therons Pallads, er denne rimeligvis bleven sunget i Dioskurerne's Tempel ved Seirskrandsens høitidelige Indvielse. Af Seirskrandsen, der altsaa ved denne Leilighed er Hovedsagen, tager Digteren sit Motiv og fortæller Mythen om, hvorledes Herakles fik Olietræet fra Hyperboreerne og plantede det ved Olympia. Efter at han i korte Træk har fortalt dette i Slutningen af 1ste Eftersang og Begyndelsen af 2den Strofe, begynder han fra næstsidste Linie i 2den Strofe at fortælle Anledningen til at han hentede Olietræet der. Dette i Forbindelse med Paakaldelse af Dioskurerne og Fremstilling af deres Betydning for den olympiske Fest er Hovedindholdet af Oden.)

¹³⁾ Herved sigtes til Therons Fættene, der trods hans Velgjæringer mod dem havde gjort Oprør.

1ste Strofe.

Naade hos Tyndareus' gjæstmilde Sonner og hos Helene,
den haarfagre Kvinde,
Ønsker jeg mig for min Ros af det herlige Agrigent,
Syngende Therons olympiske Seirssang, herligste Ros for
de fodrappe Heste.
Derfor Musa, thi Rhythmen med Nyhedens straalende
Glands har jeg fundet,
Staa mig bi at slutte Festsangens Fod i den doriske Sko. ¹⁾

1ste Modstrofe.

Krandsene slynged' om Lokkerne kræve her jo for Gjæl-
den, mig Guden har paaført,
At jeg for Anesidámos's Son ²⁾ nu paa rigtig Vis
Blande skal Lyrens den klangrige Stemme, Fløiternes Tone
og Ordenes Rhythmus,
Og, at synge jeg skal, nu og Pisa befaler mig, Stedet,
hvorfra jo
Efter Gudens Raad til Mennesket kommer hin Seierens
Sang,

1ste Eftersang.

Til hver den, hvem, lydig Budet, som fordum Herakles
jo gav,
Aldrig skuffet Hellanodiken, ³⁾ Ætoleren, ovenfor Øienlaaget
Slynger om Haaret til Pryd et Olietræs blaagronne Krands,

---

¹⁾ Billedligt Udtryk for dorisk Harmoni.

²⁾ Theron.

³⁾ Hellanodiker er Navnet paa de olympiske Kampdommerne; de valgtes blandt Indvaanerne i Elis, der vare af ætolisk Herkomst.

Hvilket fra Isterens Kilder de dunkle fordum Amphitryoniden ⁴⁾ har fort,
 Skjønneste Minde om de olympiske Kampe,

2den Strofe.

Dengang Apollons de tjenende Venner, Hyperboreernes ⁵⁾
 Folk, ham bønhorde.
 Trofast i Sind under Et han for Zeus's den gjæstfri' Lund
 Bad om et skyggefuldt Træ og om Krandsen, Mændenes
 Lon for det seirende Snille;
 Thi alt Fuldmaanen ⁶⁾ straaled' med hele sit Øie ved
 Kvæld fra sin Guldvogn
 For hans Blik, mens Altret, Faderen helliget, indviet stod,

2den Modstrofe.

Dengang han stifted' for Kampene store Domstolen hellig
 og femaarlig Festleg,
 Begge paa een Gang ved Alpheos' hellige, steile Bred;
 Men i kronidiske ⁷⁾ Pelops's Dale Jorden ei voxte lod
 Træerne skjonne,
 Pladsen, blottet for disse, ham syntes for udsat for Sol-
 straalers skarpe,
 Og hans Sind ham derfor drev til at drage til istriske
 Land,

---

⁴⁾ Det er Herakles, hvis Moders jordiske Gemal var Amphitryon.

⁵⁾ Hyperboreerne et fabelagtigt Folk, som man forestillede sig boede høiest mod Nord, de betragtedes som Solens udkaarne, lykkelige Folk.

⁶⁾ Den olympiske Fest feiredes altid ved Fuldmaane.

⁷⁾ Pelops kaldes den kronidiske, da hans Fader Tantalos var en Søn af Zeus, Kronos' Søn.

2 den Eftersang.

Hvor ham Letos Datter⁸⁾ modtog, den hestebetvingende Mo,
Da han kom fra Fjeldene hist blandt Arkadiens bugtede

skjulte Dale

Fordum, da Faderens Villie ham paa Eurystheus's⁹⁾ Bud
Sendte afsted efter Hinden med Guldhorn, ¹⁰⁾ den, som

Taygeta¹¹⁾ fordum engang

Viede ind som Skjænk til Orthosias¹²⁾ Guddom.

3 die Strofe.

Jagende den han og saa hine Egne bagved den iskolde
Boreas' Vindpust;

Staaende der med Forundring han Træerne saa, og Lyst
Mægtigt ham greb disse Træer at plante hist omkring

Maalet for Hestenes Fødder,

Hurtigt tolv Gange faret forbi¹³⁾. — Nu til Festen han
naaderig kommer

⁸⁾ Artemis.

⁹⁾ Sthenelos' Søn, i hvis Tjeneste Herakles udførte de 12 Arbejder.

¹⁰⁾ Den kerynitiske Hind, som Herakles skulde bringe levende til Eurystheus.

¹¹⁾ Taygeta en af Pleiaderne, Atlas' Døttre. For at befri hende fra Zeus's Efterstræbelser forvandlede Artemis hende til en Hind; da hun efter at være reddet fik sin kvindelige Skikkelse igjen, indviede hun til Artemis hin Hind med de gyldne Horn.

¹²⁾ Under Navnet Orthia eller Orthosia dyrkedes Artemis i Lakadaimon og Arkadien.

¹³⁾ Pindar fremstiller altsaa Sagen saaledes, at Herakles to Gange er kommen til Hyperboreerne, først ved Jagten paa den kerynitiske Hind, ved hvilken Leilighed han først saa Olietræet, derpaa da han indstiftede den olympiske Fest efter Seiren over Kong Augias, og ved at see det trætomme Land kom til at tænke paa de Træer, han havde seet hos Hyperboreerne og drog did for at bede om dem.

Med den lavt ombæltede Ledas det herlige Tvillingepar ¹⁴⁾).

3die Modstrofe.

Thi, da han for til Olympen, saa gav han dem at bestyre
 den herlige Kampleg
 Baade for Mændenes Kraft og de hurtige Vognes Lob.
 Mig altsaa tilskynder hele mit Hjerte her til det Ord, at
 nu Hæderen kom til
 Emmenider ¹⁵⁾ og Theron som Skjænk fra Kong Tyndareus' hestkjære Sonner,
 Thi de Offrets Festbord hyppigst blandt Mændene dækked'
 for dem,

3die Eftersang.

Med den fromme Tanke kommende Gudernes Fester ihu.
 Men, saasandt som Vand er det bedste og Guldet er herligst af Alt at eie,
 Kommer i Dygtighed Theron nu til det yderste Punkt,
 Selv ved sin Kraft naaer han Herkules' Støtter ¹⁶⁾, længer ei Vis eller Uvis kan naa,
 Jeg ham ei følger ¹⁷⁾, ellers jeg tom maatte være.

¹⁴⁾ Dioskurerne.

¹⁵⁾ Navnet paa den Slægt, hvortil Theron hørte.

¹⁶⁾ Ligesom i geographisk Forstand Herakles' Støtter vare Grændsen for Grækernes Verden, saaledes blev det at naa Herakles Støtter et Mundheld, der betegnede at komme til det høieste Punkt i Noget.

¹⁷⁾ Nemlig, hvis han stræber videre; altsaa indeholdes i den sidste Linie en Paamindelse til Theron om at begrændse sin Ærgjerrighed.

4de olympiske Ode.

{Oden blev afsungen i Olympia i Pindars Nærværelse i Anledning af en Seir vundet i Væddekjørsel med Muldyr af Psaumis fra Kamarina paa Sicilien Ol. 82,1 [452].}

Strofe.

O du høie Styrrer af Tordenens Fod, den, som end ei blev
træt, o Zeus, som et Vidne
Om den høieste Kamp sendte mig hid Aarets rullende Ti-
ders Kredsløb,
Og Sangen mig følger til Lyraens Toner.
Gaaer det Vennerne godt,
Da ved Budskabet sødt
Sig glæde strax alle de Gode.
Men o Søn af Kronos, som Ætna eier, ¹⁾
Byrden af Stormen omsust, som betynger vældige Ty-
phons ²⁾ hundrede Hoveder,
Naadig nu hør for Chariternes Skyld
Denne glade olympiske Festsang,

Modstrofe.

Den, som Kraft og Dygtighed gi'er uforgjængelig Glands;
her paa Psaumis's Vogn den nu kommer, ³⁾
Som, da Olieblads Krands Pisa ham gav, iler Hæderens
Ry at vække
For dig Kamarina; hans øvrige Bonner

¹⁾ Da Sangen er til en Siculer, paakaldes den ætnæiske Zeus.

²⁾ Et Uhyre, Personifikation af Jordens vulkanske Kræfter. Da Zeus havde overvundet ham, væltede han Ætna over ham.

³⁾ Istedetfor ligefrem at sige, at Sangen er til Ære for Psaumis, personificerer Digteren sin Sang og lader den komme kjørende paa Psaumis' Seirsvogn.

Finde Naade hos Gud,
 Thi jeg priser ham hoit
 For Lyst til at opdrætte Heste,
 Og fordi han glad er mod Alle gjæstfri,
 Og med sin Tanke den rene har vendt sig ganske til Fre-
 den, Byernes Vogterske.
 Ei vil min Tale jeg farve med Logn,
 Thi først Proven er Menneskets Dommer;

Eftersang.

Den fra lennisme ⁴⁾ Kvinders Haansord
 Klymenos' Son befried',
 Og hist, da Scir han vandt i Løb
 I Rustning af Kobber, til Hypsipileia,
 Da frem han gik, for sin Krands at faa, han mæled:
 „min Hurtighed saa du;
 Ligesaa godt er mit Hjerte,
 Og ligesaa god er min Haand,
 Thi ofte paa Mændene unge
 Kan der voxte skjøndt tværtimod Alderens Tid
 Graahvide Haar.“

---

⁴⁾ Argonauterne kom paa deres Tog til Lemnos, hvis Kvinder havde dræbt deres Mænd. Hypsipileia var paa den Tid Oens Dronning og anstillede Væddekampe ved sin Fader Thoas' Grav. En af Argonauterne Erginos, Søn af Klymenos, Konge i Orchomenos, fremstillede sig til Væddeløb, men blev udleet for sine graae Haar af de lennisme Kvinder. Dog seirede han i Væddeløb over Boreas' Sønner. Man kan vel slutte heraf, at Psaumis var en ældre Mand.

5te olympiske Ode.

(Oden er digtet i Anledning af samme Scir, som den 4de Ode, men den blev sunget i Kamarina selv ved Festtoget. Det synes, som om den rige Psaumis havde begyndt at forskjønne sin By Kamarina ved prægtige Bygninger, men at han ved sin ivrige Deltagelse i de olympiske Kamplege havde afbrudt disse Foretagender. Den Misstemning, som derover var opstaaet hos hans Medborgere, søger Pindar at dæmpe ved at fremhæve den Hæder, hans Scir bringer Byen, og ved at love, at han nu vil fuldende de begyndte Arbejder. Til dette Forhold sigtes i 2den Modstrofe og 2den Eftersang.)

1ste Strofe.

Høie Dyders og de olympiske Krandses søde Blomst
 Modtag, glædende dig i dit Hjerte, Okeanos' Datter ¹⁾,
 som Gaver
 Nu fra Muldyrets Spand med utrættelig Fod og fra Psaumis.

1ste Modstrofe.

Folkets Fostermoder, din Stad, Kamarina, gav han herlig
 Ære
 Hædrende Tvillingaltrene sex ved de herligste Fester ²⁾
 Under Oxernes Offer og feirende fem Dages Festkamp

1ste Eftersang.

Med et Hestspand og Muler og Enløberhest ³⁾; men dig
 han Æren den søde vied',

¹⁾ Nymphen Kamarina, der beboede Søen ved Staden af samme Navn.

²⁾ Herakles havde i Olympia opreist 6 Altre for 12 Guder; ved disse Altre offrede Scirherrerne.

³⁾ Psaumis havde altsaa forsøgt sig i disse 3 Væddekampe, men kun sciret i Løbet med Muldyr.

Seirende hist og Heroldraab forkynde han Iod
Faderen Akrons Navn og den nybygte Hjemstavn. 4)

2den Strofe.

Fra hint hulde Hjem for Oinomaos og for Pelops⁵⁾ hjem-
vendt atter,
Pallas⁶⁾, du Vogter af Staden, din hellige Lund gjør be-
romt han
Og, Oanis, din Flod og den Sø, ved hvis Bølger han lever,

2den Modstrofe.

Og hvert helligt Vandløb, som Hipparis⁷⁾ sender Folkets
Mark til Vanding.
Grundfaste Bygningers kneisende Skov vil han opbygge
hurtigt,
Mens fra Nod dette Borgernes Folk han vil fore til Lyset.

2den Eftersang.

Naar det gjælder om Dygtigheds Pris i en Sag, der tæt
er hyllet i Farens Skyer,
Kjæmpes med Moie og Udgift, og de, som har Held,
Synes da ogsaa Borgerne Vismænd at være.

3die Strofe.

Frelser Zeus, som throner i Skyerne og som Kronoshøien
beboer,

---

4) Kamarina var Ol. 79,4 (461) anden Gang bleven ødelagt af Syrakusanerne, kunde altsaa kaldes ny opbygget i Aaret 452, da Psaumis vandt denne Seir.

5) Oinomaos var den gamle Konge i Elis, hvem Pelops overvandt i Væddekjørsel og hvis Datter han ægtede, hvorpaa han indstiftede Legene.

6) Athene havde et Tempel i Kamarina.

7) Hipparis og Oanis Floder ved Kamarina.

Skjærmende Alpheos bred som og Idas den hellige Grotte, ⁸⁾
 Med den lydiske Floiteklang ydmygt jeg nærmer mig til dig

3die Modstrofe.

Med den Bøn, at Idrætter herlige, spurgte vidt, maae
 smykke Staden,
 Og gid at Du, som fik Krandsen, mens Hesten, vor
 Skjænk fra Poseidon,
 Er til Glæde for dig, nu tilfreds maa din Alderdom ende,

3die Eftersang.

Mens du sidder, o Psaumis, i Sonnernes Kreds; men den,
 som blomstrende Magt forøger,
 Føiende hæderligt Navn til alt rigeligt Gods,
 Han skal ei stræbe op til en Gud sig at hæve.

6te olympiske Ode.

(Oden er digtet i Anledning af en Seir i Væddekjørsel med Muldyr, som Syrakusaneren Agesias, Sostratos' Søn vandt Ol. 78,1 (468). Han hørte til Iamidernes Slægt, der var vidt udbredt i de doriske Lande og ifølge Arv udførte Præstetjenesten ved Zeus's Alter i Olympia, hvor de spaaede af Offerilden. Agesias var rimeligvis paa Gelons Tid udvandret fra Staden Stymphalos i Arkadien, hans Slægts tidligere Hjem. Ved et Gilde her i en af Iamidernes Hus paa Agesias' Bekostning blev denne Sang sun-gen. Midtpunktet danner Forherligelsen af Iamidernes Slægt, hvis Udspring siges at være fra Iamos, Apollons Søn. Navnet Iamos udledes af ζῶν, en Viol, og denne Blomst bliver da et Sindbillede paa Slægtens Glands, der aldrig skulde uddø, men bestandigt paany ophlomstre som Violen.)

---

⁸⁾ Den idæiske Grotte var egentlig paa Kreta, men opkaldt efter den var ogsaa en Grotte i Olympia, og det er rimeligst her at tænke paa den, da den nævnes sammen med Floden Alpheos og Kronoshøien, der begge vare ved Olympia.

Iste Strofe.

Vi stille her de gyldne Søiler først under Forhallen stærk,
 Ret som naar Borgen man bygger, herlig at see,
 Glands det begyndende Værk bør man lægge om Panden. ¹⁾
 Men, hvis nu den, som Krandsen vandt i Olympia, ogsaa
 forvalted' hist

I Pisa Zeus's Alter, hvor Spaadommen lyder,
 Og selv var med blandt dem, som drog den stolte Stad
 Syrakus at befolke, ²⁾
 Ros han ei undgik, hvor uden Avind lyde Borgernes
 yndige Sange.

Iste Modstrofe.

Thi, lad ham vide denne Sko nu passer hans heldige Fod,
 Sostratos' Søn; men ei æres fareløs Seir,
 Vunden paa Land eller ude paa Skibene hule,
 Medens vel Manges Sjæl vil huske den herlige Daad, som
 har kostet Sved,
 Og derfor dig beredt Agesias er Rosen,
 Adrastos ³⁾ hoit udtalte over Amphiaraos, ⁴⁾ Fædrenes
 Spaamand,

---

¹⁾ Han sammenligner Sangen med et prægtigt Hus og Begyndelsen med en Forhal.

²⁾ Scholiastens Forklaring til dette Sted passer ikke til Pindars Ord, i hvilke der slet ikke ligger, at Agesias var Efterkommer af en af de første Grundlæggere af Syrakus. For at styrke sin Magt indkaldte Gelon Fremmede til Syrakus og gav dem Landeiendomme, blandt disse var Agesias. (Grote).

³⁾ Adrastos, Søn af Talaos, Anfører for de 7 Fyrsters Tog mod Theben.

⁴⁾ Amphiaraos, en Søn af Oikles, deltog i Adrastos' Tog mod Theben og blev paa Flugten derfra opslugt af Jorden ved Ismenos, en Flod ved Theben.

Sønnen af Oikles, da Jorden fordum slugte ham og hans
vælige Heste.

Iste Eftersang.

Dengang da Baalene, syv i Tallet, stode med Ligene,
Talaos' Son

Hist i Theben udtalte Ordet: „ham, som var Øiet ⁵⁾ i
Hæren, jeg savner,
Baade som Spaamand dygtig han var, og Kamp med Spyd
forstod han godt.“

Dette passer og paa Gildets Drot ⁶⁾ Syrakuseren stolt;
Skjondt jeg vel ynder ei Strid og Trætte, dog dette jeg nu
Hoit vil bevidne, og Eden stærk skal befæste mit Ord,
Muserne med Stemmen sød vil dertil deres Minde give.

2den Strofe.

O Phintis ⁷⁾ spænd for Vognen nu de kraftige Muler i
Fart,

At vi paa uhindret Vei kan styre vor Vogn,
Medens til Heltens Slægt jeg og søger at komme;
Bedre end andre Veie denne vel Mulerne vise, som hen-
ted' hjem

De Krandsse hist, Olympia rækker, og derfor
Nu dem bør Sangens Porte aabnes, did i Dag jeg i Tide
bør komme,

---

⁵⁾ Om dette Udtryk see 2den Ode, Iste Modstrofe.

⁶⁾ Gildets Drot kaldes Agesias, dels fordi Gildet var til Ære for ham, dels fordi det var paa hans Bekostning.

⁷⁾ Det er Agesias' Kudsk. Istedetfor ligefrem at sige: „nu vil jeg prise Agesias' Slægt, som er forherliget ved hans Scir“, siger Digteren, at han vil kjøre paa Heltens Scirsvogn til det Land, hvorfra hans Slægt har sit Udspring.

Hvor ved Eurotas's ⁸⁾ Strom Pitana ⁹⁾ boer, hvem Sagnet
fortæller at fordum

2den Modstrofe.

Poseidon, Kronos's Son har favnet, Livet Euadne da fik,
Barnet med Lokkerne dunkle; Moderen først
Kjærlighedsfosteret bar under Hjertet i Lødom.

Fødselens Maaned kom, da sendte hun Terner og bød
dem at Fostret spædt

Til kjærlig Omsorg skulde de give til Helten,
Som styred' hist Arkaders Stamme, Eilatiden ¹⁰⁾ i Staden
Phaisana ¹¹⁾,

Havende Bolig ved Alpheos' Bølger; opfød der, Aphrodite
den søde

2den Eftersang.

Kysset' hun først i Apollons Arme, skjult for Aipytos ikke
dog blev

Gudens Sæd, som lønligt hun modtog; tvingende Vreden
den stærke med Møie

Drog han til Pytho hen for et Raad at soge der for
Smerten stor,

Medens hun i Krattets Skygge Vandkrukken satte af Sølv,
Løste sit Bælte, det purpurrøde, og fødte saa der
Guddommens Afkom, men Guldhaarsdrotten ¹²⁾ om hende
lod staa

⁸⁾ En Flod ved Sparta.

⁹⁾ Her menes Nymphen, en Datter af Flodguden Eurotas, men Pitana var ogsaa en Flekke i Lakonien, efter Dorernes Indvandring en Del af Sparta.

¹⁰⁾ Aipytos, en Søn af Eilatros.

¹¹⁾ En By i det sydlige Arkadien.

¹²⁾ Apollon.

Hjælpende med kjærligt Sind Eleutho ¹³⁾ selv og alle
Moirer.

3die Strofe.

Men strax fra Moderskjødet huldt for Lyset kom Iamos
frem;

Der hun paa Jorden forlod ham sorgfuld i Hu.

Ham efter Gudernes Bud nu med Næringen giftfri,
Biernes Vædske, tvende Slinger med Øine som Flammer
ernæred' tro.

Men Kongen, hjemvendt atter fra pythiske Klipper,
Nu spurgte Alle der i Huset flux om Barnet, Euadne jo
fodte,

Phoibos Faderen var, han sagde, Spaamand skulde han
vorde for Støvet

3die Modstrofe.

Med større Navn end nogen Anden, uddø ei skulde hans
Slægt.

Det var hans Ord, men de Alle svor, at de ei

Hort eller seet havde Barnet, alt fem Dage gammelt;

Laa det og skjult i Siv og Tjørnekrat, medens henover
dets Legem blødt

Sig boied' Ionsblomsterne gule og røde ¹⁴⁾;

Og Blomstens Navn, som aldrig uddøer, gav hans Moder
ham da som et Varsel

Altid at bære; men dengang Hebe guldbekrandset rakte
sin Frugt ham ¹⁵⁾,

¹³⁾ Eleutho = Eileithya, Fødsels gudinden.

¹⁴⁾ Formodentlig Gyldenlakker og Levkøier.

¹⁵⁾ Billedligt Udtryk for at betegne, da han var fuldvoxen.

3die Eftersang.

Da han steg under Nattens Himmel ned i Alpheos kal-
 dende hoit
 Havets Gud, sin Stamfader vældig, derpaa og ham, som
 med Buen paa Skuldren ¹⁶⁾
 Vogter for Delos, Gudernes Ø, og bad dem om en Gave skjøn,
 Ham og Folket med til Glæde. Faderens Sandsigerrøst
 Svared' ham, sigende til ham: „skynd dig min Søn og
 kom hid!
 Følg Du min Stemme, og hist med mig Du til Landet
 skal gaa,
 Fælleds for alt Jordens Folk“ ¹⁷⁾. — Til Kronoshøiens
 steile Klippe

4de Strofe.

De vandred' nu og der han gav til Spaadommens rigeste
 Væld
 Adgang ham dobbelt, thi Stemmen, ukjendt med Løgn,
 Skulde han høre nu først ¹⁸⁾, men naar siden Herakles,
 Dristig til Daad, kom did, hint hellige Skud paa Alki-
 dernes ædle Træ, ¹⁹⁾
 Og stifted for Faderen ²⁰⁾ Festen, der kalder
 I talrig Skare Støvets Born, og ordned' Kamplegens
 høieste Love,
 Da hans Ørakerøst lyde skulde hoit fra Zeus's det øverste
 Alter ²¹⁾.

---

¹⁶⁾ Det er Apollon.

¹⁷⁾ Olympia.

¹⁸⁾ Han skulde altsaa først spaa inspireret af Apollon.

¹⁹⁾ Alkaios var Herakles' Bedstefader.

²⁰⁾ Zeus, thi Amphitryon var kun hans Moders Gemal.

²¹⁾ Zeus's Alter i Olympia bestod af to Dele, et stort, og et mindre ovenpaa dette; der antændtes Offerilden, hvorefter Iamiderne spaaede.

4de Modstrofe.

Fra den Tid Iamidors Slægt i Hellas fik herligste Ky,
 Lykken dem fulgte. Men den, som Dyden har kjær,
 Kommer til Hæderens Vei; for Enhver vil hans Gjerning
 Vidnesbyrd give; Dadlen truer dog bedsk fra Misundelsens
 Læber dem,

Hvem Charis huld lod Seiersfryd straale i Øiet,
 Naar forrest tolvte Gang om Banen stolt de styred' de
 hurtige Heste.
 Men hvis i Sandhed din Moders Fædre, de, som hist ved
 Kyllana ²²⁾ boede,

4de Eftersang.

Frembare Offring og Bon med Fromhed til Hermes hint
 Gudernes Bud,
 Han, som Vædekampen styrer, Raader for Skjæbnen,
 som Kampprisen skjænker,
 Elskende høit Arkadernes Land, hin Fosterjord for gjæve
 Mænd,
 Da din Lykke Væxt han giver sammen med Tordneren
 Zeus.

Nu paa min Tunge jeg har, en klingende Slibesten lig ²³⁾,
 Tanken, som drager til Floiten yndig min villige Rost:
 Stymphalos var Stedet, hvor min Moders skjønnede Moder
 fødtes,

²²⁾ Kyllana det høieste Bjerg i Peloponnes paa Grændsen af Achaja og Arkadien. Det var helliget til Hermes, hvis Tempel laa derpaa. Ved „din Moders Fædre“ maa forstaaes Euadnes arkadiske Pleiefaders Forfædre, thi Euadnes Moder, Pitana, havde jo hjemme i Lakedaïmon.

²³⁾ Den Tanke, at ifølge Mytherne Thebanere og Arkadere vare i Slægt, griber Digteren og lægger sig paa hans Tunge som en Slibesten, der ægger ham til Sang.

5te Strofe.

Metope ²⁴⁾, hun, som fødte Thebe, tumlende Hestene
 flinkt,
 Hende, hvis yndige Kilde ²⁵⁾ giver mig Drik,
 Medens for Helte jeg slynger de kunstige Sange.
 Tilskynd Aineas ²⁶⁾ her nu Svendene Hera Parthenias ²⁷⁾
 Lovsang først
 At synge høit og dernæst at see, om vi ikke
 Med Rette fries fra gammelt Skjældsord, „det boeotiske
 Svin“ ²⁸⁾; thi Du er jo
 Musernes Brevstav og sikre Bud, Du Kar, hvor Sangenes
 Honning blandes;

5te Modstrofe.

Og byd dem Syrakus at mindes hist med Ortygias Ø ²⁹⁾,
 Styret af Hieros Scepter, pletfrit og rent;
 Øvende Retfærd han rødfoded Demeter ³⁰⁾ dyrker

---

²⁴⁾ Metope, en Datter af den arkadiske Flod Ladon, blev ved den boeotiske Flod Aesopos Moder til Thebe.

²⁵⁾ Dirke.

²⁶⁾ Istedetfor ligefrem at besynge dem, han nu vil hædre i Sangen, opfordrer han Aineas, sin Chorlærer, til at lade Choret besynge dem.

²⁷⁾ Tilnavn til Hera efter Bjerget Parthenion i Arkadien; hun dyrkedes med det Tilnavn i Stymphalos, Agesias opreiste et Billede for hende, og det er ikke usandsynligt, at her antydes, at der senere skulde synges en særlig Sang i den Anledning; Alt herom er dog kun Gising.

²⁸⁾ Det boeotiske Svin var et Mundheld opstaaet af Bocoternes Dumhed; stolt udtaler her Pindar, at ved hans Digte har dette Ord *ø.* sin Magt.

²⁹⁾ Denne Ø udgjorde en Del af Syrakus.

³⁰⁾ Sicilien var et Kornland; Demeter Kornets Giverinde kaldes vel rødfodet, fordi den rødbrune Hvede voxede ligesom i hendes Fodspor.

Feirende ogsaa Fest for Datteren ³¹⁾, hende som kridhvide
 Hestspand har,
 Og Ætnas Herre, Zeus, han og ærer; ham selv jo
 Den søde Sang til Lyren priser. O lad Tiden ei knuse
 hans Lykke!
 Toget, som hjem Agesias følger, lad ham modtage venligt
 og naadigt;

5te Eftersang.

Hjemme bag Stymphalos' Mure det er jo, kommer hist
 dog igjen til et Hjem,
 Mens det her forlader nu Mod'ren for det arkadiske færige
 Fjeldland:
 Godt det jo er i stormende Nat at føre med paa hurtigt
 Skib
 Ankre to til Hjælp paa Dybet ³²⁾. — Gid nu en velsindet
 Gud
 Disse ³³⁾ og hine ³⁴⁾ vil skjænke Hæder, gid Havdybets
 Drot,
 Han, som er viet til Amphitrite med Gulden i Haand
 Dem vil gjøre Reisen let, gid Sangens Blomst for mig
 maa voxe! —

---

³¹⁾ Persephoneia.

³²⁾ Det er godt for en Borger i Syrakus, hvor tidt Partikampe rasede, at have to Fædrelande, ligesom for et Skib at have to Ankre.

³³⁾ Indvaanerne i det arkadiske Stymphalos, hvor Gildet holdes.

³⁴⁾ Indvaanerne i Syrakus.

7de olympiske Ode.

(Øden er digtet i Anledning af en Seir i Haandkamp, som Diagoras fra Rhodos, en Søn af Damagetos havde vundet Ol. 79,1 [464]. Sangen blev sunget i Ialysos paa Rhodos og har til Hovedgjenstand denne Øs Forherligelse. Diagoras hørte til en Gren af Heraklidernes Familie. Dorer fra Argos vare langt tilbage i Tiden udvandrede til Rhodos under Tlapolemos fra Tiryns. Anledningen til Tlapolemos' Tog fortæller nu Digteren; det var et Drab i Vrede, og da Apollon havde svaret, at han skulde drage til Rhodos, giver dette Anledning til, at Digteren fortæller Oprindelsen til de Offre uden Ild, der bragtes Athene paa denne Ø, og den store Kunstfærdighed, som Gudinden skjænkede Indvaanerne der. Derefter fortæller han et Sagn, som i Tiden ligger foran hint, nemlig hvorledes Rhodos blev Solgudens hellige Eiendom og hvorledes denne her ved Nymfen Rhodos blev Fader til 7 Sønner, af hvilke En avlede tre Sønner, der delte Landet imellem sig, og hvorledes 'der til Ære for Tlapolemos holdtes Kampe der. Slutningen er en Opregning af Diagoras' Seire og gode Ønsker for ham. — Dissen mener, at det har været Pindars Tanke at ville vise, at i Øen Rhodos' Skjæbne altid var en Blanding af udmærkede Bedrifter og store Vildfarelser: Tlapolemos begik Drab, og det blev Anledningen til hans Colonisation af Rhodos, Rhodierne fik Befaling af Guden at ofre til Athene og de glemte Ilden, ja Rhodos selv blev jo kun viet til Solguden, fordi Guderne havde glemt ham ved Fordeelingen af Verdensherredømmet; dette kan vel ikke benægtes, men naar Dissen ogsaa mener, at dette Forhold skulde gjælde i Diagoras' Skjæbne, der skulde have været saa uheldig at dræbe en af sine Modstandere i Kampen, saa vil jeg blot gjøre opmærksom paa, at der ikke staaer et Ord derom i Digtet.)

Iste Strofe.

Som naar En med sin Haand den rige tager et Bæger af
 Guld,
 Husets allerbedste Eie, fuldt af Rankens perlende Vin,

Og, drikkende til, det sin Svigersøn giver hen til hans
 Hus fra dets gamle Hjem
 Baade til Ære for Fest og Brudgom, mens han blandt
 Venners forsamlede Kreds
 Vækker Lyst til at naa som hin det kjærlige Ægteskabs
 Leie, —

Iste Modstrofe.

Skjænker jeg ogsaa ud min Nektar, Gaven, mig Muserne
 gav,
 Tankens søde Frugt og sender den til Mænd, som Kamp-
 prisen vandt,
 Og gjør mig til Ven den, som seirede hist i Olympias
 Stad og i Pythos Dal.
 Lykkelig den, hvem et godt Ry følger! Seiren saa huld
 snart med Lyraen sod
 Snart med klangrigt Fløitespil nu En, nu en Anden, be-
 søger.

Iste Eftersang.

Her under Toner af Begge hjem med Diagoras kom jeg, ¹⁾
 Prisende Aphrodites Barn, ²⁾ der hviler paa Havet, Sol-
 gudens Brud,
 Rhodos den krigerske Ø,
 Forat Manden den vældige, ham, som blev krandsat ved
 Alpheus hist og Kastalias Væld, ³⁾
 Her som Løn for hans Seir i Haandkamp

---

¹⁾ Kun forsaavidt som han var tilstede i sin Sang, personligt var han der ikke.

²⁾ Saaledes kaldes Rhodos formedelst dens Skjonhed.

³⁾ Kastalias Væld er Kilden paa Parnas; her betegnes de pythiske Lege.

Rose jeg kan og hans Fader ogsaa Damagetos, Retfærdig-
heds Ven,
Som nærved det vidtstrakte Asiens Forbjerg beboe
Med argiviske Helte Øen med Stæderne tre.

2den Strofe.

Fra Tlapolemos ⁴⁾ nu som Udspring vil jeg begynde min
Sang,
Fælleds for de To, ⁵⁾ det stærke Afkom af Herakles's Sæd,
Thi Zeus de som Stamfader rose sig af, men ved Mode-
ren Astydameias ⁶⁾ Blod
Amyntorider ⁷⁾ de ere Begge. Men der om Menneskets
Tanker er lagt
Daarskabs Synder uden Tal, og dette er ei til at finde,

2den Mødstrofe.

Let, som nu for en Mand er bedst og bliver det indtil
hans Død,
Thi engang i Harmen hævded' dette Lands Bebygger ⁸⁾ jo hist
I Tiryns sin Stav af et Olietræ tørt og Alkmenes ⁹⁾ den
uægte Broder vög
Helten Likymnios ¹⁰⁾, da han kom fra Mideas Hus, thi
det oprørte Sind
Fører selv den Vise vild, men Raad han hos Guden da
søgte.

---

⁴⁾ Tlapolemos er Søn af Herakles' og Astyoche, i denne Ode kalder Pindar hende Astydameia.

⁵⁾ Diagoras og Damagetos. — ⁶⁾ „Moderen Astydameias“ det er Tlapolemos' Moder.

⁷⁾ Amyntorider Efterkommere af Amyntor, en dolopisk Konge, Fader til Astydameia.

⁸⁾ Tlapolemos. — ⁹⁾ Herakles' Moder. — ¹⁰⁾ Likymnios en Søn af Electryon og Phrygerinden Midea.

2den Eftersang.

Ham fra det duftende Tempel Guden med Haaret det gyldne
Raaded' at han fra Lernas ¹¹⁾ Strandbred flux skulde
gaa at søge med Skib

Landet, der krystes af Hav,

Hvor engang hin Gudernes vældige Konge den gyldne
Sue sendte ud over By,

Da fra Faderens høie Isse

Brat ved Hephaistos's Kunst for Øxen, helt af Kobber,
Athene sprang ud,

Mens Raabet hun hæved', som gjenlød saa vidt over Alt,
Hende frygtende skjælved' Himlen og Almoder Jord.

3die Strofe.

Dengang ogsaa hin Gud, som bringer Lyset, Hyperions
Søn

Gav de kjære Sonner ¹²⁾ Budet, som en Pligt for kom-
mende Tid,

At være de Første, der opbygged' der for Gudinden et
Alter med herlig Glands,

Stemmende mildt ved et helligt Offer Faderens Sind og
den spydkjære Møs.

Ærefrygt for Spaadoms Kløgt gi'er Mennesket Dyder og
Glæde.

3die Modstrofe.

Men tilvisse der kommer ogsaa uvarslet Glemselens Sky
Og for Tankens Blik den skjuler hver en Handlings rig-
tige Vei;

¹¹⁾ Lerna var en Sump ved Tiryns i Argos.

¹²⁾ Hyperions Søn, Solguden, hjælper Rhodieme med sine Raad, da han alt, som der senere fortælles i Digtet, havde faaet Besiddelsen af Rhodos.

Thi der ogsaa hine jo stege nu op uden Sæd til den
 blussende Flamme rød,
 Og under flammeløst Offer bygged' Templet de hist paa
 Akropolis Hoi ¹³⁾
 Over dem den gule Sky lod Zeus nu med Guldstrømme
 regne, ¹⁴⁾

3die Eftersang.

Mens den blaaiede Jomfru gav dem i Kunsterne alle
 Seieren over Jordens Born at vinde ved Haanden øvet
 med Flid;

Veiene Kunstværker bar,

Der de vandrende levende Væsner ligned', og stort var
 Rygtet, men Ingen med Kløgt

Troer sin Mester i Kunst er Trolldmand ¹⁵⁾. —

Men der er ældgamle Sagn, som sige, dengang Zeus og
 de Evige hist

Imellem sig uddelte Jorden, end Rhodos ei saas,

Skjult da hvilede Øen nede i Havdybets Skjød. ¹⁶⁾

4de Strofe.

Men for Helios, som var borte, udpeged' Ingen en Lod,
 Altsaa uden Del i Jorden lod de der den hellige Gud;

¹³⁾ I Staden Lindos, hvor det var Skik at bringe Pallas flammeløst Offer.

¹⁴⁾ Den oftere omtalte Guldregn paa Rhodos skal vel kun betegne Oens naturlige Rigdom. Se Hom. II. 2,670.

¹⁵⁾ Jeg har ingen anden for mig tiltalende Mening kunnet faa ud af Pindars Ord, end den, der er tydelig i min Oversættelse. Rhodierne vare saa store Kunstnere, at deres Værker havde en skuffende Lighed med levende Væsner, Pindar spotter deres Misundere, der beskyldte dem for Trolldom.

¹⁶⁾ Her begynder Sagnet om hvorledes Rhodos blev Solgudens Eiendom.

Men Zeus ved hans Ord vilde gjøre det om, men han
 tillod det ei, thi dybt i Hav,
 Skued han, det var hans Ord, et Land, som voxte fra
 Bunden mod Dagslyset op,
 Fuldt af Næring sød for Mænd og yndigt for Faarenes Hjørde.

4de Modstøffe.

Og Lachesis ¹⁷⁾ med gyldent Haarbind flux han befalede der
 Haand at hæve og at sværge ei med Falskhed Gudernes Ed,
 Men der nu at love med Kronos's Son, at, naar frem i
 den lysende Luft det kom,
 Evigt det ham maatte viet være; Ordet som sandt blev
 bekræftet tilsidst:
 Frem fra Havets vaade Vei mod Lyset sig hævede Øen.

4de Eftersang.

Den har nu han i sit Eie, brændende Straalers Fader,
 Han, hvis Heste aande Ild, og fordum han Rhodos fav-
 nede der,
 Nymphen, som Sønnerne syv
 Med de viseste Tanker blandt Fortidens Slægter i Sjælen
 gjemte ham skjænked' som Frugt.
 En af disse Kameiros, Lindos
 Og Ialysos, den ældste, avled'; Fædrelandet blev tredelt
 af dem,
 Og særlig Enhver fik sin Del saa af Byerne der;
 Endnu Stæderne bære Navnet, de fik efter dem.

5te Støffe.

Til Tlapolemos, Drot for Tiryns, indvies, som til en Gud,

---

¹⁷⁾ En af Parcerne.

Der en Fest med Offerdampe og en Dom for Kjæmpernes
 Leg
 Som Trøst for hans Vanheld det bittre, og der fik Diago-
 ras to Gange Seirens Blomst
 Slynget om Issen og fire Gange Lykken paa vidtpriste
 Isthmos ¹⁸⁾ ham fandt,
 I Nemea ¹⁹⁾ tvende Gange og i Athen paa dets Klippe. ²⁰⁾

5te Modstrofe.

Ham har Skjoldet af Erts i Argos, ²¹⁾ og i Arkadien ²²⁾
 hist,
 Som i Theben ²³⁾ Kunstens Værker, Seierens Pris, og
 Kamplegen hos
 Boeoternes Folk ²⁴⁾ efter nedarvet Skik og Pellana ²⁵⁾
 og Øen Ægina ²⁶⁾ kjendt,
 Sex Gange seired' han der og mindre Ros i Megara ei
 Stentavlen ²⁷⁾ gi'er. —

---

¹⁸⁾ Ved de isthmiske Lege. ¹⁹⁾ Ved de nemeiske Lege.

²⁰⁾ Det var vel enten ved Panathenæerfesten eller en af Festene for Herakles.

²¹⁾ Ved Herafesten i Argos var Seirsprisen et Kobberskjold og en Myrthekrands.

²²⁾ Ved Festen Lykaia for Zeus, Seirsprisen var vel Trefodder.

²³⁾ Ved Festen til Minde om Herakles' Ledsager Iolaos, Seirsprisen var Kobbertrefodder.

²⁴⁾ Rundt om i Boeotien holdtes Fester med Kamplege, især Erotidia i Thespiæ og Eleutheria i Plataiai.

²⁵⁾ Pellana i Achaia, hvor der holdtes Festen Hermaia.

²⁶⁾ Der holdtes Festen Aiakeia til Minde om Aiakos.

²⁷⁾ Her holdtes Fest for Apollon, en Stentavle opbevarede Seirherrerens Navne.

Men, o Fader Zeus, Du Hersker for Atabyriosbjerget, ²⁸⁾)

5te Eftersang.

Ær den olympiske Seirssang, som efter Skik jeg nu synger,

Saa og Manden, som vandt ved Haandkraft Seierens Pris,
og giv ham at faa

Yndest af Ærefrygt fuld

Iblandt fremmede Folk og hos Borgerne hjemme, thi Veien,
fremmed for Hovmod, han gaaer,

Kyndig i hvad og Tankens Retfærd,

Arven fra Fædrene gode, lærte. Nedstyrt ei Kallianaxes²⁹⁾

Æt,

Thi Fest Eratidernes ³⁰⁾) Glædesdag er for vor By —

Ak, et Øieblik kun, og Vinden kan omskifte brat. —

²⁸⁾) Et Bjerg paa Rhodos med et Tempel for Zeus.

²⁹⁾) Kallianax en af Diagoras' Forfædre.

³⁰⁾) Eratiderne er Navnet paa den Gren af den heraklidiske Slægt, der havde nedsat sig i Ialysos paa Rhodos; hertil hørte Diagoras; men deres Kongemagt var ophørt for længe siden fra Ol. 30 (660) og det synes, at de derefter styrede Staden under Navn af Prytaner. En saadan var Diagoras' Fader Damagetos. Senere indførtes Folkeherredømmet ved Atheniensernes Hjælp og Diagoras' Sønner bleve fordrevne.

8de olympiske Ode.

Oden er digtet i Anledning af en Scir i Brydkamp, som en Dreng Alkimedon fra Ægina af Blepsiadernes Familie havde vundet Ol. 80,1 [460]; den blev sunget ved Seirstoget til Zeus's Tempel i Olympia. Først berøres Offeringerne ved Zeus's Alter, hvor der spaaedes om Seirens Udfald, og der antydes, at Alkimedon vandt Seiren for sin Fromheds Skyld. Dernæst prises Seirherrens Hjem Ægina og hans Stamfader Aiakos. Ved at rose Drengens Lærer Melesias gjøres atter Overgangen til Alkimedons Scir, den sjette, der vandtes i hans Familie; til Slutningen mindes hans nærmeste afdøde Slægt, og opsendes en Bøn for de Levendes Fremtid.)

Iste Strofe.

O du Moder til herligst bekrandsende Kampleg, Olympia,
 Sandheds Bevogterske ¹⁾, hvor ved det rygende Offer
 Spaamænd forskende prøve, om ei der fra lynhvide Zeus
 Gives et Varsel om Mænd, som i Hjertet nu
 Ønske at vinde i Kamp
 Seirens den herlige Pris,
 Trøst for Dagenes Moie,

Iste Modstrofe.

Mandens Bønner for Fromhedens Skyld blive horte; men
 Pisas du
 Trærige Lund ved Alpheos' Bred i din Skygge
 Modtag Sangen nu naadigt og Toget med Seierens Krands!
 Fulgt af din Glands for Enhver bliver Rygtet stort.
 Ens er ei Gaven, vi faae,
 Støttet til Gudernes Haand
 Mange Veie har Lykken.

---

¹⁾ Saaledes kaldes Olympia med Hensyn til det derværende Orakel.

Iste Eftersang.

Timosthenes, ²⁾ Eder har Skjæbnen skjænket jo
 Zeus til Jer Stamfader, ³⁾ ham, som hædrede dig i Nemea,
 Mens han ved Kronos' Høi til Alkimedon
 Gav den olympiske Seirskrands hen.
 Denne var skjøn for vort Blik, og Daaden ei svigted' hans
   Skjønhed,
 Da han ved Seiren i Brydkamp nævnte sit Fædrelands
   Navn Æginas Ø,
 Landet med Aarer bekjendt, hvor den frelsende Themis ⁴⁾
 Boer med de Fremmedes Hjælper Zeus.

2den Strofe.

Hædret mer end af Andre hun er, thi Tingenes Bolgegang
 Vexlende altid gjør svært det retfærdigt at dømme;
 Men guddommeligt Lovbud har Landet i Bolgernes Favn
 Gjort til en hjælpende Stotte for Fremmede,
 Komne fra fjerneste Land.
 O lad ei kommende Tid
 Trættet Gjærningen svigte!

²⁾ En Broder til Alkimedon, der havde seiret i de nemeiske Lege.

³⁾ Blepsiadernes Familie, hvortil Alkimedon hørte, udledte sin Æt fra Aiakos, en Søn af Zeus og Nymfen Ægina.

⁴⁾ Themis Retfærdighedens Gudinde dyrkedes paa Ægina; ved disse Ord og den følgende Strofe minder Pindar paa en smuk Maade de i Olympia forsamlede Grækere om hvad de skyldte den Ø, hvis udmærkede Retspleie sikrede de forskellige Fremmede, der strømmede sammen til denne vigtige Handelsplads. Denne Ros og den dertil sig sluttende Bøn for Ægina faaer end større Betydning, da Pindar vel anede, at Æginas Undergang var nær. Faae Aar efter erobrede den af Athen.

2den Modstrofe.

Øen styres af doriske Helte, der stamme fra Aiakos,
 Ham, hvem jo Drotten Poseidon og Solen af Leda,⁵⁾
 Dengang Ringmur at bygge om Troia det var deres Agt,
 Kaldte til Hjælper ved Muren, thi Skjæbnen bød,
 At den i kommende Krigs
 Stadodelæggende Slag
 Op i Røg skulde hvirvle.

2den Eftersang.

Men Slanger med luende Blik, da lige den
 Opbygget var, over Taarnet styrted' sig trende i Antal;
 Rædsel de tvende til Jorden nedslængede,
 Livet de misted', men een kom op
 Seirrig, larmende høit; men Tegnet, han saa, nu betænkte
 Hurtigt Apollon og mæled: „Pergamos, Helt, hvor din
 Haand har bygget nu,
 Aabner engang sine Fjender en Vei, det er Varslet,
 Sendt nu fra Tordneren Zeus til mig;

3die Strofe.

Opfyldt bli'er det ved Æt af din Sæd i det første og
 fjerde Led⁶⁾.“
 Klart dette mæled' nu Guden, og snelt over Xanthos⁷⁾

⁵⁾ Apollon; det er en bekjendt Mythe, at han og Poseidon byggede Troias Mure for Kong Laomedon.

⁶⁾ Det første Led er Telamon, der med Herakles indtog Troia, det fjerde Led er Neoptolemos Achilles' Søn, idet saa Digteren ved det første Led ikke tæller Aiakos med, medens han gjør det ved det fjerde, idet Rækken her bliver: Aiakos, Peleus, Achilles og Neoptolemos.

⁷⁾ En Flod ved Troia.

Og det Land, Amazonen, der Hestene tumler, beboer,
 Istros han naaede; mens Vognen den hurtige
 Bar nu til Isthmos ved Hav
 Og den korinthiske Aas
 Offret herligt at nyde

3die Modstrofe.

Forkens vældige Svinger, der hid med sit Hestspand det
 straalende

Aiakos bar. — Ja vel Intet kan Alle behage — ⁸⁾
 Naar jeg Hædren besynger, som Skjægløse seirende bar
 Hjem til Melesias, lad ei Misundelsen
 Ramme mig da med sin Sten;
 Lignende Seir, som han selv
 Vandt i Nemea og siden

3die Eftersang.

Pankrations Seiren blandt Mænd jeg prise vil:
 Lettest for den, der har Kundskab, Andre det bliver at lære,
 Taabelig den, der for Proven har lært det ei,
 Indsigtsløs Tanken bli'er let af Vægt.
 Bedre end Alle vil hin vel vise dog Kunsten, der hjælper
 Sikkrest til Maalet den Mand, der higer de hellige Kam-
 pes Seir at faa.

Nu vil Alkimedon skaffe ham Ære, thi her han
 Bringes den tredivte Seir ham hjem.

---

⁸⁾ Digteren gaaer her over til efter Skik at rose Drengen Alki-
 medons Lærer; men denne, Melesias, synes at have havt Fjen-
 der blandt Aigineterne, rimeligvis fordi han var en Athenien-
 ser; derfor skrider Digteren varsomt til det og begrundes sin
 Ros ikke blot ved Mandens Dygtighed som Lærer men ogsaa
 ved hans egne Seire og tillige ved almindelige Betragtninger
 over Kundskabs Magt.

4de Strofe.

Han ved Lykken fra Guden, mens selv dog ei Manddom
 han mangled',
 Vendte fra sig ved de fire bescirede Dreng
 Hjemkomst afskyet af Alle og Tungen, der tier med Ros;
 Skjule han vil ei sin Vei, og sin Fa'erfader⁹⁾
 Aldren til Trods gav han Kraft:
 Manden, hvis Daad har ei Plet,
 Glemmer Tanken paa Hades.

4de Modstrofe.

Vække jeg bor nu Erindringen her om de Hænder, som
 Seirens Blomst
 Plukked' saa tidt, Blepsiadernes; Krandsen den sjette
 Nu om Issen de lægge fra krandsrige Festleges Kamp;
 Ogsaa jo Loven os byder at offre til
 Dem, der er døde blandt os,
 Støvet det tildækker ei
 Ættens herlige Ære.

4de Eftersang.

I Hades af Hermes' Barn Angelia¹⁰⁾
 Iphion¹¹⁾ hor' det, og flux Kallimachos¹²⁾ mælder han
 Æren,
 Den hvorved Slægten nu straal'er ved Zeus's Huld.
 Zeus gid i Sporet af Fortids Daad
 Fremtidens sende du vil og afværge Sygdomme bitre!

⁹⁾ Alkimedons Bedstefader var Tilsku'er ved Kamplegen og ved at see sin Sonneson seire folte han sig ung igjen.

¹⁰⁾ Hermes var Heroldernes Beskytter, passende kaldes derfor Angelia, Budskab, hans Datter.

¹¹⁾ Alkimedons Fader. — ¹²⁾ Formodentlig hans Onkel.

Væk ikke Nemesis nu, jeg beder, til Kampen mod Lyk-
kens skjonne Lod,
Led deres Liv ad en Vei, hvor ei Lidelsen kommer,
Giv deres Stat og dem selv nu Held!

9de olympiske Ode.

(Oden er digtet i Anledning af den opuntiske Løkrer Epharmostos' Seir i Brydkamp. Med Bestemthed kan Tiden ikke angives, Boeckh sætter den til Ol. 81,1 [456]. Sangen er afsungen i Opus, maaskee i Pindars Gjæstevæn Lampromachos' Hus, hvilken Antagelse bedst synes at motivere den sidste Linie i 3die Efter-sang. Epharmostos var ved sin hele Legemsbygning skabt til Brydkjæmper, derfor udsiger Digteren med Eftertryk flere Gange den Tanke, at dygtige Mænd faae deres Kraft ved Gudernes Naade; efter at have oplyst dette ved en Henvisning til Herakles, gaaer Digteren over til at forherlige Byen Opus og fortælle dens gamle Konge Opus' Fødsel og at omtale de Fremmede, der under ham kom til Byen, deriblandt Menoitios Patroklos' Fader, hvorved han da ogsaa kommer til at berøre Achilles. Dernæst gaaer han over til særligt at forherlige Seirherren Epharmostos ved at opregne alle hans Seire og atter stærkt at fremhæve, at han skylder disse sine udmærkede Naturgaver.)

Iste Strofe.

Sangen skjon af Archilochos, ¹⁾
Som tredobbelt Omkvæd bar til Seirens Pris i Olympia hist,

---

¹⁾ Af Digteren Archilochos existerede en olympisk Seirssang, hvori Herakles paakaldtes med Tilnavnet Kallinikos. Den findes hos Bergk (poetæ lyrici Græci p. 564 Nr. 118). Det var vel en almindelig Folkesang, der blev sunget under Festoptøget, naar ingen anden var digtet.

Den ved Kronos' Hoi²⁾ var god til Toget at lede,
 Hvor med Vennerne kjære glad han drog Epharmostos.
 Nu med Pilene her fra Musernes rammende Bue³⁾
 Sog den lynrode Zeus og i Elis den hellige Bjergspids,
 Landet, Lyderen Pelops fik
 Som den herligste Brudeskjænk,
 Hippodameia ham gav som Brud; ⁴⁾
 Til Pytho en Pil nu ogsaa udsend sod og bevinget.

Iste Modstrofe.

Ørdet falder til Jorden ei
 Naar rosende Begge, Son og Moder,⁵⁾ Manden, som Kam-
 pen bestod,
 Ham fra herlige Opus, her til Lyren du priser.
 Denne By er af Skjæbnen skjænket Themis til Sæde,
 Der hun boer med sit Barn, Eunomias frelsende Guddom;
 Herligt blomstrer dens Ry ved de Seire, der saaes af din
 Bølge,
 O Kastalias Kildevæld⁶⁾
 Og af Alpheus den strømmende.
 Lokrernes trærige Moder stolt⁷⁾

²⁾ I Olympia.

³⁾ Herved betegnes Digterens Tanker; se Note 11) til 2den olympiske Ode.

⁴⁾ Hippodameia en Datter af Kong Oinomaos i Elis; hendes Beilere kjørte omkaps med Faderen, der dræbte dem bagfra med sit Spyd. Pelops vandt, ægtede Hippodameia og tog Elis i Besiddelse.

⁵⁾ Epharmostos og hans Hjemstavn Opus.

⁶⁾ Kastalia en Kilde paa Parnas i Egnen af Delphi (Pytho); her betegnes de pythiske Lege.

⁷⁾ Staden Opus.

Gav Hæderens Glands de skjøne Krandsse hist, som hun
plukked'

Iste Eftersang.

Men jeg vil Glands nu kaste ud
Over Staden kjær ved stærke Sange,
Og til Alle mit Budskab
Mer snelt end den vælige Hest og vingede Skib
Sender jeg ud, hvis og Skjæbnen mig gav
At dyrke med Snille og kunstøvet Haand
Den hulde Have, Chariternes Eie,
Thi Glæden skjænke disse mildt; kun en Gud giver Mæn-
dene Visdom og Dyd.

2den Strofe.

Hvordan skulde Herakles dog
Vel ellers sin Kjolle have svunget kjækt mod Treforken
hist,
Bengang Guden Poseidon kjæmped mod ham ved Pylos,
Medens Phoibos han spændte Sølvets Bue imod ham,
Og selv Hades ei holdt fra Kampgnyet Staven, hvormed
han
Ned til dybtgjemte Vei alle Døendes Legemer fører? --- *)
Bortkast Mund denne Tale nu,
Farlig Visdom det er dog kun
Guder at bagvaske med sit Ord,
Usommeligt Pral det lyder Vanvids Stemme igjennem!

2den Modstrofe.

Før ei saadan en Tale nu!

---

*) Neleus, Konge i Pylos, havde ikke villet modtage Herakles, efterat han havde dræbt Iphitos; forbittret angreb Herakles Pylos, der understøttedes af de tre nævnte Guder.

Fra Guder lad Krig og Kamp nu fjernes; heller du rette
dit Ord

Hen til Protogeneias By ⁹⁾, hvor ned fra Parnasset
Med Deukalion Pyrrha steg, som Tordneren bød det;
Her de bygged' et Hjem og fik saa af Stenen et Afkom,
Kjød og Blod som de selv, skjøndt ei Frugt af et Ægte-
skabsleie,

Stenens Ætlinge kaldtes det.

Lad nu Ordet paa Sangens Vei

Vandre til dem. Mens den gamle Vin

Du skjænker din Pris, skal Sangens nye Blomster du rose.

2den Eftersang.

Man siger, at den sorte Jord

Blev af Havets stærke Bølge dækket,

Men dog Zeus ved sit Snille

Ved pludselig Ebbe lod Vandet svinde igjen. ¹⁰⁾

Hine ¹¹⁾ var Roden for Fædrenes Slægt,

De Søner med Kobberskjold, som jo fra først

Var Børn af Japetionidernes Døttre

(Og gjæve Folk fra Thronions Stad ¹²⁾), og bestandigt en
hjemmefodt Konge de fik,

⁹⁾ Det er Staden Opus, der efter Pindar er grundet af Deukalion og Pyrrha; deres Datter var Protogeneia, der betragtes som Lokrernes Stammemoder.

¹⁰⁾ Det er ikke nogen ny Vandflod, her omtales, men den deukalionske, der i Tiden gik forud for det, der er omtalt i 2den Modstroe. — ¹¹⁾ Det er den ovenfor nævnte Stenslægt.

¹²⁾ Med Hensyn til dette Sted henviser jeg til Bergks Bemærkninger (poetæ lyrici Græci p. 57) i Anledning af hans Conjectur Thronion, de epiknemidiske Lokrers Hovedstad. Japetioniderne ere Deukalion og Pyrrha, hvis fælleds Bedstefader var Japetos. Opuntierne havde Konger af deres eget Blod, indtil Zeus røvede fra Elis en Datter af en Konge der, som ogsaa hed Opus, besvangrede hende og lod hende ægte Opuntiernes Konge Lokros.

3die Strofe.

Indtil bort fra Epeerne ¹³⁾
 Olympens den hoi Konge roved' Datt'ren af Opus og hist
 Hoit paa Mænalons ¹⁴⁾ Fjelde hende favned' i Stilhed.
 Drotten Lokros han hende bragte frygtende, Aldren
 Skulde boie ham ned, og Skjæbnen ei skjænke ham Afkom.
 Sæden Hustruen bar fra den hoieste Gud, og med Glæde
 Modtog Helten sin Pleieson.
 Ham hans Morfaders Navn han gav,
 Herlig hans Daad som hans Legem var,
 Ham Faderen gav sin By og Folk at styre ved Love.

3die Modstrofe.

Did da droge de Fremmede
 Fra Theben og Argos og fra Pisa og de arkadiske Mænd.
 Der af Gjæsternes Tal han mest Menoitios æred',
 Aktors Son og Æginas, ham, hvis Son med Atriden
 Kom til Teuthras's Land ¹⁵⁾ og stod med Achilles alene,
 Dengang Telephos ¹⁶⁾ jog og i Skibenes Bagstavne kasted'
 Ned Danaerne vældige;
 Der Patroklos's Heltesjæl
 Kunde den Kløge vel sec, og der
 Og Thetis's Son ham bad, at aldrig siden fra den Tid,

3die Eftersang.

Naar Ares holdt sin vilde Leg,
 Fra hans Spyd, der bragte Død til Alle,

---

¹³⁾ De gamle Indbyggere i Elis. — ¹⁴⁾ Et Bjerg i Arkadien.

¹⁵⁾ Mysien. — ¹⁶⁾ En Søn af Herakles og Auge, der siden ægtede Kong Teuthras; ved Grækernes Landgang slog han dem tilbage, men maatte vige for Achilles og Patroklos.

Han sig bortfjerne maatte. —
 End kunde jeg finde vel Sagn, som passede til
 Frem nu at kjøre paa Musernes Vogn,
 Min Tanke den dristige fulgte vel med
 Og Kraft, som Alting kan gribe; men hid nu
 Jeg kommen er Lampromachos¹⁷⁾, som min Gjæstevener,
 her til Løn for hans Dyd

4de Strofe.

Høit at hædre for Krandsen,
 Som isthmiske Festleg gav ham, dengang begge¹⁸⁾ paa
 een Dag de vandt;
 Tvende Seire de siden vandt ved Korinthos's Porte,¹⁹⁾
 Andre vandt Epharmostos i nemeiske Bjergdal,
 Argos²⁰⁾ saa ham som Mand, Athen som Dreng alt at
 seire.²¹⁾
 Hvordan udholdt han ei, da blandt Skjægløse mer han
 ei taltes,
 Hist ved Marathon²²⁾ Kampen om
 Bægrets Solv iblandt Mændene!
 Og da ved sikkert og hurtigt Greb
 Han seired', og ung og skjøn fra Daaden herlig, han
 øved',

¹⁷⁾ Lampromachos var Thebens offentlige Gjæstevener i Opus og altsaa ogsaa Pindars.

¹⁸⁾ Epharmostos og Lampromachos, de vare rimeligvis nøie forbundne ved Slægtskab eller Venskab.

¹⁹⁾ Herved betegnes den isthmiske Kampleg. — ²⁰⁾ Ved Festen for Hera. — ²¹⁾ See 7de ol. Od. Not. 20.

²²⁾ Ved Marathon holdtes en Fest for Herakles med Kamplege, hvor Prisen var et Sølvbæger.

4de Modstrofe.

Rundt i Kredsen han vandrede,
 Hvor lod da ei Raabet høit! og hist han af det parrhasiske Folk ²³⁾

Blev beundret ved Festen, holdt for Zeus hin Lykaïos,
 Og Pellana ²⁴⁾ ham skjænked' Værn for Vindene kolde,
 Iolaos's ²⁵⁾ Grav den vidner for ham og Eleusis ²⁶⁾
 Hist ved Hav med sin Fest. Os det Bedste jo giver Naturen;

Mange har higet at vinde sig
 Ros ved tillærte Kunster kun,
 Daaden, som ei finder Gudens Hjælp,
 Ei ringere blive kan, om evig Taushed den skjuler. ²⁷⁾

4de Eftersang.

Ei lige langt gaaer hver en Vei,
 Og den samme Kunst ei nærer Alle,
 Og til fuldkommen Indsigt
 Er Veien saa steil; men, mit Hjerte, givende ham
 Prisen heri, syng med Kraft og med Mod:

²³⁾ Indvaanerne i Staden Parrhasia i Arkadien, hvor der holdtes en Fest for Zeus Lykaïos.

²⁴⁾ Pellene eller med Pindars doriske Udtale Pellana var en Stad i Achaïa; ved den Fest, som feiredes der for Apollon og hed Theoxenia, var en tyk Kappe Prisen, thi Pellene var berømt for dette Fabrikat.

²⁵⁾ Herved betegnes Theben, hvor der holdtes Lege til Ære for Iolaos, Herakles' Vognstyrer.

²⁶⁾ Efterat den mysterieuse Del af Festen i Eleusis var forbi, holdtes en almindelig Folkefest med Kampege, hvor Prisen var et Kar med hellig Byg.

²⁷⁾ Det vil sige, en saadan Daad kunde uden Skade have været ugjort.

En Gud gav ham Kræfter i Lemmer og Haand,
 Og Kraftens Lyn i sit Øie han bærer,
 Og her ved Gildet Seirens Krands nu om Altret for Oileus's
 Son ²⁸⁾ han har lagt.

10de olympiske Ode.

(Oden er digtet til Ære for Agesidamos Arcestratos' Søn, en epizephyrisk Lokrer, der Ol. 74 havde seiret i en Nævekamp mellem Drengene. Denne Ode digtede Pindar rimeligvis strax efter Seiren i Olympia, den 11te olympiske Ode i Anledning af samme Seir forfattede han senere.)

Strofe.

Snart det, Mennesket trænger til mest, er et Vindpust,
 Snart fra Himlen Strømme af skyllende Regn,
 Afkom af Skyen; men naar
 Moie bli'er kronet med Held, da fremkomme flux
 Sange med honningsod Rost,
 Kommende Lovtalers Rod og et Pant for Dyderne store.

Modstrofe.

Benne Ros, som Misundelsen ei kan forringe,
 Vies dem, som vandt den olympiske Krands,
 Den nu vor Tunge gi'er Væxt;
 Men naar ved Visdom i Sind der blomstrer en Mand,
 Kommer det altid fra Gud.
 Vid Agesidamos nu, du Arcestratos' Søn, for din Haand-
 kamp

²⁸⁾ Aias, Son af Oilcus fra Lokris; Seirherrerne pleiede at nedlægge deres Krands paa Altret for deres Hjemms Heros.

Eftersang.

Her til det gyldne Olietræes Krands som en Tilgift
 Hædrende Slægten af epizephyriske Lokrer,
 Bringe jeg vil sødttonende Sang.
 Iler did, o I Muser, til Gildet. ¹⁾
 Ei til et Gjæsten bortskræmmende Folk, jeg lover, I der
   ville komme,
 Ei heller paa Skjønhed det mangler Forstand, det er kraf-
   tigt i Kløgt som i Spydkamp,
 Thi hverken den rødbrune Ræv eller brølende Lover for-
   maaar
 Atter at skifte det Sind, Fødslen dem gav.

Ilte olympiske Ode.

(Oden er digtet i samme Anledning som 10de ol. Ode, men længe efter Seiren og sendt til Seirherren Agesidamos rimeligvis ved en af de Fester, han holdt hvert femte Aar til Minde om sin Seir. Da saaledes Interessen for Seirherren selv efter flere Aars Forløb ikke kunde være saa stor, som da han kom hjem lige fra Seiren, gjør Digteren ikke saameget ham, som den olympiske Fest selv, der jo aldrig kunde tabe i Interesse for en Græker, til Midtpunktet for sin Sang og fortæller dens Indstiftelse ved Herakles og de første Kampege, der holdtes, og ved at omtale de Sange, der dengang endte Dagens Fest, faaer han et naturligt Tilknytningspunkt for sin egen Sang ved denne Leilighed.)

Iste Strofe.

Læs nu ud af min Sjæl, skrevet der er hans Navn jo,
 Hin Seirens Mand, Søn af Arcestratos,

¹⁾ Det Gilde, hvortil Pindar opfordrer Muserne at komme, er det, der skulde feires i Agesidamos' Hjem i Nedreitalien, og hvortil han havde lovet at digte en længere Sang, den 11te ol. Ode.

Thi rent det mig i Glemme gik, at Sangen sød jeg
 skyldte ham, men Musa og Zeus's Datter Sandhed
 Lad Haanden den retfærdige holde fra mig
 Dadlen for løgnfuldt Ord,
 Bedsk for Vennen at høre;

Iste Modstrophe.

Thi Betalingens Tid, længst forsvunden, mig minder,
 Og Skam for Gjæld vækker den dybt i mig,
 Men Renten den vel frier mig fra Dadlen skarp. Men
                   se nu, hvor den Sten, som jeg
                   her har slynget fra mig, ¹⁾
 Vil skyllens nu af Bolgen den flydende hen:
 Sagn nu til Fryd for Enhver
 Her min Gjæld skal betale.

Iste Eftersang.

Thi Sandkæden beboer Epizephyrer-Lokrers Stad,
 Og Kalliope ²⁾ elske de høit
 Og Ares i sit Kobber; men for Kyknos ³⁾ maatte fly
 Jo selv Herkules vældig i Kraft.
 Men lad nu Agesidamos for Seiren, som han vandt
 I Nævekamp hist ved olympiske Fest

---

¹⁾ Han sammenligner det begyndte Digt med en udkastet Sten, Bolgen, der skal rulle den afsted, er Rhythmen og Musiken.

²⁾ Sangens Muse. — ³⁾ Kyknos, Ares' Søn, blev dræbt af Herakles; ogsaa Digteren Stesichoros havde, ligesom Pindar her, fortalt, hvorledes Herakles i en tidligere Kamp var flygtet for Kyknos, da Ares kom ham til Hjælp. Paa den Maade, det her berøres, lige efter den Ros for Krigeriskhed, der tildeles Lokrerne, kan der vel ingen Tvivl være om, at det skal indeholde en Trøst for et eller andet Nederlag, de havde lidt, mulig i Kamp med Anaxilaos, Tyran i Rhegion.

Ilas ⁴⁾ skjænke sin Tak som Patroklos Achilles.
 Den Mand, som hos En vil bestyrke den medfødte Dyd,
 Vil føre ham ved Gudens Hjælp til allerstørste Ros.

2den Strofe.

Uden Moie kun Faae naaede Seierens Glæde,
 Et Livets Lys større end alle Ting; —
 Men Zeus's Love byde mig at prise nu hin stolte Kamp,
                   Herakles har stiftet hist, den Stærke,
 Hvor Gravhoien den gamle for Pelops nu staaer,
 Dengang han Kteatos ⁵⁾ vog,
 Sonnen gjæv af Poseidon,

2den Modstrofe.

Og han Eurytos vog, dengang fuld han af Iver
 For Arbeid Løn fordred' af Augeas,
 Mens trodsigt denne afslog det; de dengang ved Kleone
                   nu af Herkules dræbtes i et Baghold,
 Fordi de havde dræbt hans tiryntiske Hær,
 Dengang de leirede laae
 Hist i Elis's Dale.

2den Eftersang.

Den Skjæbne traf Moliones den altfor vilde Æt,
 Og Epeernes troløse Drot ⁶⁾

---

⁴⁾ Ilas er Agesidamos' Lærer i Nævekamp.

⁵⁾ Da Augeas, Konge i Elis, nægtede Herakles Lønnen for Staldens Rensning, drog Herakles imod ham fra Tiryns, men mistede en stor Del af sin Hær, da Kteatos og Eurytos, Sønner af Molione og Poseidon, overfaldt ham i Passerne ved Elis; dette hævnede kort efter Herakles, idet han ved Kleonæ paa Grændsen af Argos dræbte dem, hvorpaa han angreb Augeas, dræbte ham og ødelagde hans Stad.

⁶⁾ Kong Augeas.

Ei længe efter skued' nu sit Fædreland saa rigt
 Og sin Fædreby synke i Grus
 For Ildens grumme Tunge og for Sværdets haarde Slag,
 Men svært er det Stærkeres Avind at fly;
 Han tilsidst kom i Fjendernes Magt ved sin Daarskab
 Og undflyede ikke fra Døden saa bitter og brat.
 Men Zeus's Søn den vældige han hist i Pisas Stad

3die Strofe.

Fik nu fuldtallig først samlet Hæren og Byttet,
 Og derpaa hist Grunden den hellige
 For Faderen, den Høieste, han afstak og paa Marken fri
   om Altis 7) han bygged saa et Gjærde
 Og sondrede den ud, mens han Sletten omkring
 Vied' til Hvile ved Kvæld.
 Alpheus reiste et Alter

3die Modstrofe.

Han blandt Guderne tolv; Høien, snedækt og navnløs,
 Da Herskerstav holdt Kong Oinomaos,
 Fik Navn saa efter Kronos og ved nylig fødte Offerfest
   var Moirerne alle nu tilstede
 Og Tiden, som alene med paalidelig Rost
 Vidner om Sandheden høit.
 Langt den vandred' vel siden,

3die Eftersang.

Men tydeligt fortalte den, hvorledes Zeus's Søn
 Nu fordelte, hvad Krigen ham gav,
 Og Førstegrøden offred' og saa stiftede hin Fest,
 Der bli'er feiret med firaarlig Frist,

7) Den hellige Lund ved Olympia.

Og Kampen, som første Gang Olympia da saa,
 Og Gaver for Seiren. Men sig, hvo der fik
 Krandsen, Ønskernes Maal, ved sin Haand og sin Fodkraft
 Og Snille til Vognen at styre, mens hæderligt Ry
 Han skaffed' sig, da Kampens Pris han naaede ved sin
 Daad!

4de Strofe.

Først den bedste i Løb (lige strakte sig Banen)
 Oionos var Søn af Likymnios,
 Fra Midea ⁸⁾ han kom med sit Følge; men Echemos ⁹⁾
 sit Tegea i Brydkamp gjorde Ære,
 Og Nævekampens Seierspris Doryklos han vandt,
 Tiryns's Stad var hans Hjem;
 Samos ¹⁰⁾ seired' med Firspand,

4de Modstrofe.

Halirrhothios's Søn, Mantinea ham sendte,
 Men Maalet traf Phrastor med Spydets Od,
 Enikeus han med Stenen, som han hvirvlede med Haan-
 den, dog i Længdekast overgik dem Alle:
 Da hævedes af Kredsen saa vældigt et Raab;
 Glands over Aftenen gjød
 Maanens yndige Øie.

4de Eftersang.

Men Sangene de glade over hele Pladsen lod,
 Deres Toner bar Seirherrens Navn,
 Og følgende den gamle Skik i Sangen, der har Navn

---

⁸⁾ Midea en Stad i Argolis.

⁹⁾ Echemos fra Tegea i Arkadien var en Søn af Acropos.

¹⁰⁾ Hans Fader Halirrhothios var en Søn af Poseidon.

5te Eftersang.

Med Floitens søde Toner, og Berommelsen bli'er spredt
 Af pieriske Døttre af Zeus, ¹⁴⁾
 Og, sluttende mig til dem nu med Iver, ogsaa jeg
 Har det herlige lokriske Folk
 I Minde, og med Honning jeg nu kvæger deres Stad.
 Min Ros har jeg skjænket Arcestratos' Søn,
 Seire saa jeg ham hist ved olympiske Alter
 I Ungdommens feireste Glands, den som før Ganymed ¹⁵⁾
 Befriede ved Kypris' ¹⁶⁾ Hjælp fra skaansellose Død.

12te olympiske Ode.

(Oden er digtet til Ære for Ergoteles, Philanors Søn, Borger i Himera, i Anledning af hans Seir i Væddeløb tilfods Ol. 77. — Hans egentlige Hjem var Knosos paa Kreta, hvorfra han blev fordreven i en Borgerkrig.)

Strofe.

Dig jeg beder, Zeus's, Befrierens, Barn
 Skjærm du frelsende Lykke Himeras Magt!
 Du er jo den, der paa Havet er Styre for Skibenes Flugt
 Og paa Land før de stormende Krige
 Og Folkeforsamlingens Raad, medens Mændenes Haab
 Tumles snart op og snart ned paa Løgnens skuffende
 Bolger.

¹⁴⁾ Zeus's pieriske Døttre ere Muserne.

¹⁵⁾ Ganymedes blev bortført til Olympen formedelst sin Skjønhed.

¹⁶⁾ Det er Aphrodite.

Modstrofe.

Ingen Jordens Søn endnu fandt jo et Tegn
 Trofast sendt ham fra Gud om kommende Ting,
 Kundskab sit Øie har tabt, naar det gjælder den vordende
   Tid,
 Og til Haabet om Glæden kom Sorgen
 Saa ofte for Menneskets Sjæl, mens med Smerternes
   Storm
 Brat efter Lidelsen svar vexled' den bundløse Glæde.

Eftersang.

Visselig, Philanors Søn, hist du havde skuet,
 Ret lig en Hane, der kjæmper skjult ved Husets Arne,
 Æren for Føddernes Kraft visne som Træernes Løv,
 Hvis ei rasende Strid dig fra Knosos dit Hjem havde
   drevet;
 Nu da du smykket blev hist med Olympiakrandsen,
 To Gange før Ergotéles med den fra Pytho og Isthmos,
 Priser du Nymphernes varme Bade ¹⁾ her ved den Mark,
   som du eier.

---

¹⁾ Herved betegnes Himera, der var berømt for sine varme
 Bade.

13de olympiske Ode.

(Oden er digtet i Anledning af Korinthieren Xenophons Seir i Løb og Pentathlon (Femkamp) ¹⁾ Ol. 79, I [464]; Xenophon var af Oligaitidernes adelige Slægt, og hans Fader Thessalos havde seiret i Løb i Olympia 504, og mange af hans Forfædre havde ogsaa seiret i Kamplege. Digterens Hensigt er foruden at besyngte Seirherren navnlig at berømme Korinth, som den, hvor Visdom og Tapperhed altid har været forenet.)

Iste Strofe.

Mens jeg priser den Slægt,
Som tre Gange vandt i Olympia Seiren
Og mild mod Borgerne hjælper hver Fremmed,
Berømme jeg vil Korinth, den herlige Stad,
Den ynglingerige, Poseidons Forhal paa Isthmos, ²⁾
Der boer Eunomia med sin Søster, Dike Byernes Grund-
vold den sikke,
Og tankebeslægted' Eirene, ³⁾ Kilder til Mændenes Rigdom,
Herligste Børn af høivise Themis;

Iste Modstrofe.

Og beskjærme de vil
Mod Hovmodet, Livsledes ordfrække Moder.
Jeg skønne Ting har at synge for Eder;
Ubøielig Kjækhed vækker Tungen til Sang,
Umuligt at skjule det Sind, Naturen os skjænked.' —

¹⁾ Pentathlon var en sammensat Kamp, der bestod af Springen, Kasten med Diskos og med Spyd, Løb og Brydning.

²⁾ Isthmos var helliget Poseidon, Korinth laa ved Indgangen dertil.

³⁾ Disse tre Guddomme ere Horaerne: Eunomia = Lovmæssighed, Dike = Retfærdighed, Eirene = Fred.

Til Eder Ætlinge af Aletes ⁴⁾ gav de blomstrende Horaer
ofte

Ved Heltenes herlige Dyder Kampleges straalende Seire,
Oftede ogsaa i Mændenes Hjerter

Iste Eftersang.

Fik nedlagt en kunstfærdig Klogt; Værket er dens, som
det opfandt:

Hvor mon først Dionysos' Chariter kom frem

Med Dithyramben, vindende Oxen som Pris? ⁵⁾

Hvo har lært os at styre Bidslet paa Hestene rigtigt? ⁶⁾

Hvo har Fuglenes Konge fæstet paa Templernes dobbelte
Gavl? ⁷⁾

Her ogsaa Musen lever aandende sødt,

Ares blinker i straalende Kraft hoit fra Ynglingers hvasse
Landser.

2den Strofe.

Gid du høieste Zeus,

Olympias vældige Hersker, vor Fader,

Vil naadig altid os laane dit Øre!

Og ledende Folket her med signende Haand

---

⁴⁾ En heraklidisk Fyrste; ved Dorernes Vandring til Peloponnes fik han Korinth, hvis Indbyggere her kaldes hans Ætlinge.

⁵⁾ Dithyramber opførtes først af Arion fra Methymnæ, da han paa Perianders Tid var kommen til Korinth. Seirsprisen for de dithyrambiske Chor var en Oxe.

⁶⁾ Som senere i Digtet fortælles, fik den korinthiske Helt Belleophon Bidslet af Athene.

⁷⁾ Korinthierne synes først at have indført de triangulære Gavl over For- og Bagsiden af Templerne, og ovenpaa hver Gavl sattes en Ørn af Ler; senere forsvandt Ørnen, men hin Del af Bygningen beholdt dog efter Ørnen Navnet Actos eller Actoma.

For Xenophon styr nu den Medbør, Lykken ham skjænked',
Og modtag Sangen om Seirens Krands, dem, han vandt
                                    sig paa Sletten ved Pisa,
Da hist han i Femkampen seired', mens han i Lob og
                                    var ypperst,
For ingen Dodelig opnaaede dette.

2den Modstrofe.

I den isthmiske Kamp
Selinos ⁸⁾ hans Isse har to Gange krandsset,
Nemea nægted' ham ikke sin Hæder.
Ved Alpheos' Strømme Fad'ren Thessalos har ⁹⁾
Sit Navn ladt tilbage med Ros for Føddernes Lethed;
Ved Pytho Solen ei daled', for han Seir i Enkelt- og
                                    Dobbeltløb naaede,
En Dag i den selv samme Maaned tre Gange krandsed ham
                                    herligt
Hist, hvor Athen mellem Klipper sig hæver;

2den Eftersang.   .

Hellotiafesten ¹⁰⁾ sin Krands syv Gange gav ham og Festen,
Feiret hist for Poseidon ved Havet, en Sang
Større i Indhold ¹¹⁾ skjænkede ham og hans Slægt,
Ptoiodoros ¹²⁾ hans Fader, Terpsias og Eritimos.

⁸⁾ Selinos, en Urt, hvoraf den isthmiske Seirskrands flettedes.

⁹⁾ De Seire, der nævnes i det Følgende, ere de, der vare vundne af Xenophons Fader og øvrige Slægt.

¹⁰⁾ Hellotis et korinthisk Tilnavn for Athene, til hendes Ære feiredes en Fest med Fakkelvæddeløb.

¹¹⁾ Formodentlig fordi den skulde besynges flere Seirherrer.

¹²⁾ Ptoiodoros var Xenophons Bedstefader Thessalos' Fader, de to Andre ere ubekjendte Medlemmer af Familien.

Stride maa jeg med Mange tællende Seirene op, som I
vandt

Baade i Delphis Dal og Bjerglovens Bo ¹³⁾:

Havets rullende Smaastens Tal aldrig kunde jeg dog
vel tælle.

3die Strofe.

Men en Grændse har Alt, ¹⁴⁾

Og bedst den belcilige Tid at betænke.

Men jeg, som Enkeltmand offentlig fremtraadt,

Vil her ei fare med Løgn om Byen Korinth,
Besyngende Kløgten hos Eders Forfædre gamle

Og Krigen, herlige Helte førte. Snild som Guder var
Sisyphos ¹⁵⁾ næsten

Og Kvinden Medea ¹⁶⁾, som trodsed' Faderens Hu ved sit
Bryllup

Frelsende Argo, hint Skib, og dets Mandskab.

3die Modstrofe.

For Dardanernes Mur ¹⁷⁾

¹³⁾ Herved betegnes Nemea, idet der tænkes paa den nemeiske Love.

¹⁴⁾ Digteren afbryder her Opregningen af alle Oligaithidernes Seire for at vende tilbage til det, han havde begyndt at besynges i Begyndelsen af Oden, Korinths Visdom og Tapperhed. Hvorledes disse Egenskaber kom tilsyne i den historiske Tid, viste han i 1ste Eftersang; nu gaaer han over til den mythiske Tid.

¹⁵⁾ Sisyphos, den bekjendte Stifter af Korinth, Aiolos' Søn.

¹⁶⁾ Medea, Datteren af Aetes, der have reddet Jason paa Argonautertoget, flygtede med ham og levede med ham i Korinth, hvor hun blev berømt for sin Trolddom.

¹⁷⁾ Troia; blandt de korinthiske Helte i Grækernes Hær for Troia var Euchenor; blandt Troianernes Forsvarere af korinthisk Herkomst nævnes her Lykieren Glaukos, en Søn af Hippolochos, hvis Fader var Bellerophon, der igjen var en Søn af Sisyphos' Søn Glaukos.

Det synes, at Krigsgudens Tærning af hine
 Paa begge Sider blev kastet, thi Nogle
 Helene at hente drog med Atreus's Slægt,
 Men rent det at hindre forsøgte Andre af hine,
 Og Skræk Danaerne greb for Glaukos, hist fra Lykien;
 stolt han forkyndte,
 Hans Stamfaders ældgamle Rige, Høisal og Arvegods
 herligt
 Laa bag den Stadmur, som gjemmer Peirana. ¹⁸⁾

3die Eftersang.

Og vistnok hans Stamfader ¹⁹⁾ led meget ved Kilden, da
 fordum
 Længsel greb ham at lægge paa Pegasos Aag,
 Sonnen af Gorgo ²⁰⁾, indtil at Tøilen ham gav
 Pallas, Møen med Guldbind; virkligt det blev efter
 Drømmen.
 „Sover Drotten?“ hun sagde, „Aiolos' Æt, nu saa vaagn
 da og tag
 Bidslet, som tryller Hesten; det skal du først
 Vise Fader Damaios ²¹⁾, imens Tyren hvid du ham gi'er
 til Offer.“ —

¹⁸⁾ En Kilde paa Hoiborgen i Korinth.

¹⁹⁾ Bellerophon; da han skulde bekjæmpe Chimæren, ønskede han Pegasos' Hjælp; efter en Spaamands Raad sov han en Nat i Athenes Tempel, og mens han sov, bragte Gudinden ham Bidslet, hvormed han kunde betvinge Pegasos.

²⁰⁾ Pegasos var fremstaaet af den dræbte Gorgone Medusas Blod.

²¹⁾ Under Navnet Damaios dyrkedes Poseidon i Korinth; naar han her kaldes „Fader“, ligger deri, hvad ogsaa oplyses andre Steder, at Glaukos, Navnet paa Bellerophons Fader, egentlig var et Tilnavn for Poseidon.

4de Strofe.

Disse Ord, kom ham for,
 At Jomfruen førende Skjoldet det staaiblaa
 I Mørket talte, mens Sønnen ham fængsled',
 Og op han sprang da med hurtig Fod og han greb
 Det Tegn, som jo laa der, og glad sit Fædrelands Spaamand,
 Hin Koiranide ²²⁾ han fandt og sagde Sagens Udfald, at
 baade han slumred',
 Som selv han ham raaded', ved Altret reist for Gudinden,
 og hvordan
 Datt'ren af Lynherren Zeus havde skjænket

4de Modstrofe.

Ham fortryllende Guld.
 Men Spaamanden raaded' ham Drommen at lyde
 Og ei at tøve, men strax naar han offred'
 En Tyr til Poseidon, Guden vældig i Kraft,
 Et Alter at reise for Pallas, Hestens Bevinger. —
 Hvad Alle svor var for svært at opnaa, Gudens Almagt
 dog tværtimod Haabet
 Med Lethed har fuldbyrdet ofte; saaledes Hesten bevinget
 Higgende heftigt Bellerophon tæmmed,

4de Eftersang.

Og Bidstets det tryllende Baand spændte han fast om
 dens Kjæbe;
 Høit paa den han sig tumled' i Rustningens Gilands,
 Baaren af den fra Luftrummet iskoldt og tomt

²²⁾ Det er Spaamanden Polyidos, en Søn af Koiraos.

Slog han der Amazoners Kvindehår væbnet med Buer;
 Ogsaa vog han Chimæren snøftende Ild og Solymernes
 Folk. —

Men om hans sidste Skjæbne tic jeg vil, -- ²³⁾
 Hesten hoit paa Olympen fik Plads hist ved Zeus's de
 gamle Krybber. —

5te Strofe.

Men det bør sig, at jeg
 Her udslynger Spydene ²⁴⁾ lige mod Maalet,
 De fleste Skud fra min Haand bør det ramme,
 Thi vandret jeg har med Lyst som Hjælper jo did
 For straalende Muser og gjæve Oligaitider
 Til isthmisk og til nemeisk Kamp; kort er Talen, som
 Alt skal fortælle,
 Og edfæstet Sandhedens Vidne: Raabet saa sødt fra He-
 rolden ²⁵⁾
 Hørt vel de sex Gange ti vød dem begge. ²⁶⁾

5te Modstrofe.

Nu de Seire, som hist
 De vandt i Olympia alt er besungne,
 Hvad Fremtiden bringer, jeg da vil besynge,

---

²³⁾ Med Hensyn til Bellerophons sidste Skjæbne sige nogle Sagn, at han tilsidst vandrede om tungsindig og flygtende for Mennesker, andre, at Zeus gjorde Pegasos rasende, saa den slog ham af, da han ved den vilde naa Himlen.

²⁴⁾ Det er Digterens Tanker, Maalet er den besungne Seirherre.

²⁵⁾ Ved Kamplegene udraabtes Seirherrens Navn af edfæstede Herolder.

²⁶⁾ Det er ved den isthmiske og nemeiske Kamp.

14de olympiske Ode.

(Oden er digtet i Anledning af Drengen Asopichos' Seir i Løb Ol. 76,1 [476]. Hans Fader var Kleudamos og hans Hjem det bocotiske Orchomenos, Minyernes gamle Sæde, hvor Chariterne dyrkedes. Sangen er væsentlig en Paakaldelse af disse, og den blev sunget af Drengene under et Tog til Chariternes Tempel. Digtets ydre Form er aldeles usikker, jeg følger Bergk, der har delt det i 2 Strofer).

Iste Strofe.

I, som har faaet til Hjem
 Hint Land berømt for herlige Heste hist ved Kephisos's ¹⁾
 Vand,
 Dronninger høit besungne, herskende over
 Landet Orchomenos rigt og frugtbart, gamle Minyers
 Vogtre troe,
 Hør mig! jeg beder til Eder, thi Alting, som bringer
 Glæde til Støvet, det kommer med Jer:
 Vis eller skjon eller scirsæl — Eders er Værket!
 Selv ikke Gudernes Dandse og Høitidsfest
 Savne Chariternes rene Øie, høit i Himlen ordne de Alt,
 Og op deres Høistol de stille ved Guldbuens Herre,
 Guden Apollon, den pythiske Drot,
 Siddende der ære de høit den olympiske Faders evige
 Magt.

2den Strofe.

O du Aglaia saa huld,
 Og Euphrosyne Sangens Beskjærmer, Døtre af Gudernes
 Drot,

---

¹⁾ Der vare flere Floder af dette Navn i Grækenland, her menes naturligvis den bocotiske Fiod, der faldt i Soen Kopais.

Hør mig! og du Thalia ²⁾, Tonernes Elsker!
 Seende Toget let paa Foden vandrende under Lykkens
 Smil.

Kommen jeg er for at synge i lydiske Tonart
 Sangen, jeg digted' med Kunst til hans Ros,
 Helten Asopichos, dengang Seiren du skjænked'
 Hist til Minyernes Stad i Olympia.

Ned til Persephones mørke Bolig drag nu Echo ³⁾ brin-
 gende Bud

Og Faderen Kleudamos opsøg! sig ham Ordet det stolte:
 Sønnen i Pisas den herlige Dal

Fik om sit Haar endnu saa ungt hin Berømmelsens
 Vinge ⁴⁾, Seirens Krands.

.....

---

2) Aglaia, Euphrosyne, Thalia ere Navnene paa Chariterne
 (Gratierne).

3) Echo, som Person, var en Nymfhe, der elskede Kephisos'
 Son Narkissos, hun havde just hjemme ved Seirherrens
 Hjemstavn.

4) Seirskrandsen kaldes Vinger, fordi ved dem den Lykkelige
 Navn fløi over det hele Hellas, eller fordi den bævede Seir-
 herrens Sjæl.

Efterretninger

om

Herlufsholms lærde Skole og Opdragelsesanstalt

for Skoleaaret 1861—62,

meddeelte af

Chr. Listov.

Examina.

Afgangsexamen i Aaret 1861. De skriftlige Arbejder udførtes i den fastsatte Orden d. 25de, 26de og 27de Juni efter de Opgaver, Ministeriet havde udsendt. Da Underviisningsinspecteuren ikke denne Gang saa sig istand til at overvære Afgangsprøven paa Herlufsholm, afholdtes dens mundtlige Deel i Forbindelse med Skolens Aarsprøve fra 11te til 16de Juli; i Bedømmelsen deeltog efter Indbydelse følgende Videnskabsmænd fra Omegnen: Pastor Kragerop i Dansk og Hebraisk, Pastor Buchholtz i Historie, Pastor Tillisch i Religion, Pastor A. Listov i Tydsk og mundtlig Latin.

Til Iste Deel indstillede sig 18 Disciple af 6te Classe, af hvilke de 13 bleve opflyttede i 7de Classe.

Til 2den Deel af Prøven stillede sig 8 Disciple, af hvilke 7 havde tilbragt to, 1 tre Aar i øverste Classe; 3 erholdt første, 5 anden Charakter.*) Deres Navne og Fagcharakterer ville sees af omstaaende Liste.

---

*) En Privatist, som havde stillet sig her til 2den Deel, trak sig tilbage under den mundtlige Examen.

A f g a n g s e x a m e n s

1ste Deel 1859
(* 1858).

2den Deel 1861.

DE DIMITTEREDES NAVNE.	Tydsk.	Fransk.	Geographi.	Naturhist.	Dansk.	Latin (skriftlig).	Latin (mundtlig).	Græsk.	Religion.	Historie.	Arithmetik.	Geom. Disc.	Naturlære.	HOVED- CHARAKTEER.	Hebraisk.
Frants Emil Hansen	M _g .	G.	U _g .	M _g .	M _g .	G.	G.	M _g .	M _g .	M _g .	U _g .	U _g .	U _g .	Første Char.	—
Gustav H. H. H. Castenschild	M _g .	M _g .	M _g .	M _g .	M _g .	M _g .	M _g .	U _g .	M _g .	M _g .	G.	G.	T _g .	Første Char.	—
H. Frederik Vilh. Thomsen	M _g .	G.	M _g .	M _g .	M _g .	M _g .	G.	G.	M _g .	M _g .	G.	G.	G.	Første Char.	Mg.
Georg Sev. Vald. Engelsted	G.	T _g .	M _g .	U _g .	G.	T _g .	T _g .	T _g .	G.	G.	M _g .	M _g .	T _g .	Anden Char.	—
Fred. Vilhelm Daniels * . .	G.	G.	U _g .	G.	M _g .	G.	T _g .	G.	G.	U _g .	T _g .	T _g .	M _g .	Anden Char.	—
Peter A. Ferd. Müller. . . .	G.	G.	M _g .	U _g .	G.	T _g .	G.	G.	M _g .	M _g .	M _g .	G.	T _g .	Anden Char.	—
Ludvig Fred. Winther	M _g .	G.	M _g .	G.	G.	M _g .	M _g .	M _g .	M _g .	M _g .	M _g .	G.	T _g .	Anden Char.	Mg.
August H. Arn. Petersen. . .	M _g .	M _g .	M _g .	M _g .	M _g .	T _g .	G.	T _g .	T _g .	M _g .	T _g .	T _g .	G.	Anden Char.	—

Til de skriftlige Arbejder modtog Skolen følgende Opgaver.

Afgangsexamens 1ste Deel.

Tydsksk Stil.

Det er bekjendt, at Englænderne, der nu ere saa mægtige i alle Verdensdele, ikke havde nogen fortrinlig Deel i de første Opdagelser og Foretagender, ved hvilke Europæerne kom i Forbindelse med fjerne og nye Lande, og en Tid lang ikke besøgte de sydlige Have, i hvilke Spanierne og Portugiserne herskede. Derimod søgte de ad en anden Vei at naae Indien og China. Under Edvard den Sjettes Regjering i Aaret 1552 udsendte et Selskab af engelske Kjøbmænd tre Skibe under Hugo Willoughby for at omseile Asien i nordostlig Retning og saaledes at aabne et Samqvem ¹⁾ med hine Lande. Men Resultatet af denne Expedition blev et ganske andet, end man havde foresat sig og ventet. Willoughby med alle hans eget Skibs Folk omkom i det russiske Lapland ved Kulden; men Capitainen paa et af de andre Skibe var lykkeligere: han landede ved Dwina's ²⁾ Udløb, hvor senere Staden Archangel anlagdes, bragtes til Moskou og blev vel modtaget af Zaren, Johan den Skrækkelige. Denne erklærede, at, hvis engelske Kjøbmænd vilde besøge hans Land, vilde de der finde Frihed og Sikkerhed. Dette gav Anledning til, at der i England dannedes en Handelsforening, som siden kaldte sig det russiske Selskab, for at underholde regelmæssigt Samqvem med hine Nordens fjerne Lande.

¹⁾ Verkehr. ²⁾ die Dwina.

Afgangsexamens 2den Deel.

Udarbeidelse i Modersmaalet.

At udvikle Betydningen af det Bud, der indeholdes i Ordene *γινώθι σεαυτόν* (Kjend Dig selv).

Latinsk Stil.

Da August, efterat hans to Dattersønner, som han havde bestemt til sine Efterfølgere, vare døde, adopterede sin Stedson Tiberius, befalede han, for destomere at sørge for sit Huses Varighed, Tiberius at adoptere Germanicus, en Søn af hans Broder Drusus, som flere Aar iforveien, idet han med stor Ære førte Krig i Germanien, var død af et Saar. Denne Germanicus, berette Skribenterne, besad store Legems og Sjels Fortrin, og udmærkede sig ikke blot ved Fredens og Krigens Kunster, men ogsaa ved sin Characters Elskværdighed saaledes, at han i høi Grad vandt baade Legionernes og hele Folkets Kjerlighed. Men da han af Tiber var bleven sendt for at ordne Orientens Anliggender, døde han endnu ikke 34 Aar gammel i Antiochien efter en langvarig Sygdom, ikke uden Mistanke om Gift, og der var dem, der paa-stode, at han var bleven dræbt efter Tibers Anstiftelse. Endskjøndt det er vanskeligt at sige, hvad Sandt der var i denne Formodning, er det dog vist, at Germanicus var ilde lidt af Tiber, der følte, at hans egne Feil faldt saameget mere i Øinene ved Sammenligningen med Germanicus; han huskede ogsaa, at, da Efterretningen om Augusts Død var kommet til Germanien, hvis Legioner Germanicus dengang commanderede, havde Soldaterne længe vægret sig ved at erkjende Tiber som Keiser og havde tilbudt Germanicus Regjeringen; og skjøndt Germanicus med stor Fasthed havde modstaaet Soldaternes Ønske og bragt dem til at sværge Tiber Troskab, blev dog Mistanke og Misundelse tilbage i Tibers mørke Sind. Af denne Germanicus var C. Cæsar, som man har givet Tilnavnet Caligula, en Søn; hvormeget han afveeg fra Faderens Dyder, fik Romerfolket at føle.

Varighed, diuturnitas. Character, mores. Anstiftelse, fraus. falde i Øinene, conspici. vægre sig ved at erkjende En som Keiser, recusare aliquem imperatorem. Regjeringen, principatus. sværge En Troskab, jurare in verba alicuius.

Øversættelse fra Latin.

Tito imperante incendio Vesuvii gravissime vastatam esse proximam monti Campaniæ partem urbesque duas prorsus obrutas, nemo

est, qui litteras attigit, qui nesciat. Illud minus vulgo notum est, sedecim ante annis cognati generis clade easdem urbes afflictas esse. Eius rei memoriam L. Seneca initio libri sexti quæstionum naturalium conservavit his verbis: Pompeios, celebrem Campaniæ urbem, ad quam ex altera parte Surrentinum Stabia nunquam litus, ab altera Herculansense conveniunt et mare ex aperto reductum amœno sinu cingunt, concidisse terræ motu, vexatis, quæcunque adjacent, regionibus, audivimus, et quidem hibernis diebus, quos vacare tali periculo maiores nostri solebant promittere. Nonis Februariis hic fuit motus Regulo et Virginio consulibus, qui Campaniam, nunquam securam huius mali, sed tamen totiens defunctam metu, magna strage vastavit. Nam et Herculansenis oppidi pars ruit dubicque stant etiam quæ relicta sunt, et Nucerinorum colonia ut sine clade, ita non sine querela est. Neapolis quoque privatim multa, publice nihil amisit, leviter ingenti malo perstricta; villæ vero passim sine iniuria tremuere. Adiciunt his, sexcentarum ovium gregem exanimatum et statuas complures aeneas diruptas et in binas partes divisas, hominesque aliquot post hoc motæ mentis et impotentes sui errasse. Homo quidam eruditissimus et gravissimus, qui forte, quum hoc evenit, lavabatur, vidisse se affirmat, in balneo tessellas, quibus solum erat stratum, alteram ab altera separari iterumque committi.

incendium (om en Vulkan): Udbrud. Quæstiones naturales, Titel paa et Værk af S. Surrentum og Stabiæ, Byer i Campanien. defungi metu, slippe med Frygten. Nuceria, By i Camp. tessellæ, Steenterninger, smaa Steenplader (af hvilke Gulvet mosaikagtig dannedes).

Arithmetik.

Af en given kvadratisk Ligning

$$x^2 + ax + b = 0$$

dannes en anden, hvis Rødder ere Qvadratrødderne af den givne Lignings Rødder. Koefficienterne i den søgte Ligning skulle være udtrykte ved a og b. Beregningen udføres ved Exemplet

$$x^2 - 194x + 4225 = 0.$$

Geometri.

At bestemme en Trekant, hvori man kjender Vinklen $A = 15^\circ$, den hosliggende Side $b = 2' 1''$ og den modstaaende Side $a = 1' 7''$.

Aarsprøven 1861 afholdtes efter det i forrige Aars Indbydelsesskrift aftrykte Schema; da den var endt, opflyttedes fra 6te Classe 13 af 18 Disciple (een af dem havde ikke stillet sig til Afgangsprøven; een gik ud under Examen), fra 5te Classe 7 af 11, fra 4de 11 af 16, fra 3die 13 af 17, fra 2den 13 af 17, fra 1ste 6 af 9 Disciple.

I Februar Maaned blev Halvaarsprøven afholdt. Dens skriftlige Deel (d. 8de, 10de og 11te) bestod af Stile og Udarbejdelser i de samme Fag, som ifjor; mundtlig (d. 15de, 17de og 18de) overhørtes VII Classe i Græsk, Historie og Naturlære, VI i Græsk, Fransk, Naturhistorie, V i Græsk og Naturhistorie, IV i Græsk og Historie, III i Latin og Geographi, II i Fransk og Geographi, I i Dansk, Tydsk og Historie.

Lærerpersonalet.

I October blev Cand. theol. M. J. P. Engelsted, Adjunct her siden April 1861, allernaadigst beskikket til Sognepræst for Vilsted og Vindblæs Menigheder i Viborg Stift. Han fratraadte midt i November; de ledige Timer besørgede Skolens øvrige Lærere, indtil Cand. theol.

H. A. Damborg i Januar d. A. blev constitueret som Adjunct.

Endnu een Collega har forladt os i dette Skoleaar, idet Cand. theol. H. Nielsen, som i Juli f. A. constitueredes til Adjunct og Viceinspecteur ved Opdragelsesanstalten, fra 1. Juni d. A. har modtaget Ansættelse som Lærer ved Soetatens Drengeskoler.

Under 17. April har Hans Majestæt Kongen allern. tillagt Adjunct, Cand. theol. F. C. S. Neergaard Prædikat af Overlærer.

Disciplene.

Efter den offentlige Prove i 1861 afgik ved Dimission til Universitetet:

Frants E. Hansen, Gustav H. H. H. Castenschiold, H. Frederik V. Thomsen, Georg S. V. Engelsted, F. Vilhelm Daniels, Peter A. F. Müller, Ludvig F. Winther, August H. A. Petersen.

Fremdeles udgik ved Skoleaarets Slutning:

Ernst F. A. Bilsted (til Borgerdydskolen paa Christianshavn), H. Anker Jespersen (for at dimitteres privat), Gustav J. Gulstad (til Borgerdydskolen paa Chrhv), Sophus Fenger (til Flensborg Skole, hvor en Broder af ham samtidig optoges), H. Nicolai Ulstrup (forlod Studeringerne), William J. Guldberg (til en Skole kbh.), Ingver J. Rasch (i Huset hos en Præst i Slesvig).

Ved Begyndelsen af Skoleaaret 1861—62 havde Herlufsholm sit fulde Elevtal 105 og desuden 4 skolesøgende

Disciple (2, Sonner af Embedsmænd ved Stiftelsen, i deres Forældres Huus, 2 i Huset hos Overl. Neergaard). I Slutningen af October Maaned udmeldtes J. Christian Feldthusen paa Grund af længere Tids Sygelighed; i hans Sted indtraadte fra 1ste December den ene af Hr. Neergaards Pensionærer Louis Serène d'Acqueria.

En af de nye Disciple, Joh. Birch, der var indmeldt og funden moden til 2den Classe, viste sig snart saa fremmelig i denne Classes Discipliner, at han efter 7 Ugers Forløb blev flyttet op i 3die, til hvilken han ogsaa egnede sig vel ifølge sin Alder.

Skolen tæller for nærværende Tid 108 Disciple (hvoraf 3 skolesøgende), der her opføres efter den Plads, de indtage i Classerne ifølge Sammentællingen for Mai Maaned. De ifjor optagne ere betegnede med *; Faderens Stand er anført i Parenthes.

Dimittenderne.

1. Otto F. Bache (Pastor B. i Græsted).
2. S. Christian Knudtzon (Grosserer K. i Kbhavn).
3. Frederik G. Knudtzon, Broder til Nr. 2.
4. Anton G. J. Mølmark (Pastor M. i Ørslov).
5. Sophus G. Sinding (Skolelærer S. i Herlufmagle).
6. Jacob N. B. Garde (Pastor G. i Horslunde paa Laaland).

VII. Classe B.

1. A. E. Christian Bülow (Godsförvalter B., Einsiedelsborg i Fyen).
2. Hans A. Kierrunggaard (Assessor K., Toldcontrollleur i Kbhavn).

3. Andreas B. Hall (Provst H. i Karlebo, R. af Dbr.)
4. Soren C. Kabell (Pastor K. i Nestelsø).
5. Preben Hoskiær (Pastor H. i Kallundborg).
6. P. E. Christian Kaalund (afd. Pastor K. i Søllested paa Laaland).
7. Henrik E. Ovesen (Forpagter O. paa Høystrup).
8. Oscar R. Lanng (Overlæge L. i Fredericia, R. af Dbr. og af Æreslegionen).
9. Axel G. Kemp (afd. Hofkobbersmed K. i Kbhavn).
10. Peter Oluf Brøndsted (Godseier B., Gyldenholm).
11. C. Emil Beyer (Pastor B. i Herlufmagle).
12. Thor G. Heramb (afd. Pastor H. i Errindløv paa Laaland).
13. Jørgen B. Meincke (Justitsraad, Godseier M. paa Maribo Ladegaard).

VI. Classe.

1. Carl C. J. Boethe Dumreicher (Forvalter D., Bregentved).
2. Peder B. Scavenius (Kammerherre S. til Gjorslev, C. af Dbr.)
3. W. F. Sophus M. B. Hennings (Forstraad H. i Roeskilde).
4. F. Vilhelm Bentzien (afd. Provst B. i Asminderød).
5. Carl C. G. Baastrup (Proprietair B. til Nørreskovgaard).
6. Vilhelm A. Weldingh (afd. Major W. ved 3die Lin.-Bat.)
7. Nicolai C. Bartholdy (Procurator B. i Kolding.)
8. P. Adolph R. B. Gad (Justitsraad G., Byfoged i Sæby, R. af Dbr.)

9. Hans A. Hansen (Procurator H., Sodinggaard i Fyen).
10. Herman B. T. Münter (Pastor M. i Karrebek).
11. William B. Petersen (afd. Propr. P. til Laagegaard i Jylland.)

V. Classe.

1. Simon P. Rasmussen (Provst R., Steenstrup i Fyen).
2. Jens H. Aagaard (afd. Pastor A. i Skive; Pleiefader: Cancelliraad Horn, Byskriver i Svendborg).
3. Christian V. Rasmussen (Skolelærer R. i Lide-mark).
4. Joseph P. Errboe (Skibscapitain E. paa Ærø; Pleiefader: Consul Petersen i Æroeskjoberg).
- *5. Peter C. Feddersen (Kammerherre F., Cmd. af Dbr., Petersgaard).
6. J. J. Frederik Meyer (Cancelliraad M., Amtsforvalter i Ringkjoberg).
7. Jørgen C. Melchior (Skolebestyrer M. i Kbhavn).
8. Charles G. Brøndsted, Brøder til Nr. 10 i VII B.
9. Nicolai Nissen (Instrumentmager N. i Kbhavn).
10. C. J. Rudolph Kraft (afd. Procurator K. i Kbhv.)
11. Ferdinand F. C. Bauditz (Oberstlieutn. B., Major ved 6te Dragonreg. i Itzehoe, R. af Dbr. og Dbm.)
12. H. C. Wolfgang Hertel (Pastor H. i Haarslev).
13. G. Jørgen H. C. Rosenkrantz (Kammerherre, Baron R., Amtmand i Thisted, R. af Dbr. og Dbm.)
14. F. Vilhelm Bagger (Pastor B., Brahetrolleborg i Fyen).
15. O. Emmerik V. Brasen (Provst B. i Skjelskor, R. af Dbr.)

IV. Classe.

- *1. Gottlieb E. V. Schleisner (Mode- og Manufacturhandler S. i Kbhavn).
- *2. Christian J. P. Stricker (Capitain S. ved 1ste Inf.-Bat. i Rendsborg, R. af Dbr.)
3. J. Sophus A. Bagger (Proprietair B. til Friheden).
4. Thorvald J. Møller (afd. Grosserer M. i Kbhavn).
5. Christian B. Scheel (Kammerherre Grev S., R. af Dbr. og Dbm., Kbhavn).
6. Frederik O. N. Bülow, Broder til Nr. 1 i VIIB.
7. J. Bailli Knudtzon, Broder til Nrr. 2 og 3 i VIIA.
8. C. A. Ulysses Lüttichau (afd. Kammerherre, Hofjægermester v. L. til Stamhuset Thiele).
9. Christian J. G. Smith (Pastor S., Egense i Fyen).
10. Matthias Andersen (Pastor A. i Nordrup).
- *11. Gustav H. V. Feddersen, Broder til Nr. 5 i V Cl.
12. Henry C. Gad, Broder til Nr. 8 i VI Cl.
13. Hans Steenbuch (Læge S., Holsteinborg).
14. Oscar A. E. Hansen (Colonibestyrelse H., Omenak i Gronland).
15. Carl F. V. Frost (Bataillonschirurg F., Districtslæge i Præsto).
16. Carl C. F. F. Kuhlman (Districtslæge K. i Skanderborg).
17. J. Frederik Lagoni (Agent L. i Faaborg).
18. J. Herman Monrad (Provst M. i Marvede).
19. Holger F. M. Nagel (Kjobmand N. i Skjelskor).
20. Andreas F. C. Beyer, Broder til Nr. II i VIIB.

III. Classe.

- *1. Johannes J. A. Birch (Slagtermester B. i Kallundborg).

- *2. M. Theodor N. Hertel, Broder til Nr. 12 i V Cl.
- *3. Carl H. J. Permin (Godsforvalter P., Bregentved).
  4. Carl V. Kraft, Broder til Nr. 10 i V Cl.
  5. Johannes Bloch (Provst Lic. th. B. i Kjertemind).
  6. Cato S. Hanssen (afd. Raadmand H. i Sønderborg).
- *7. Otto J. B. Scavenius (afd. Hofjægermester S. til Basnæs).
  8. Carl C. Schröder (Forpagter S., Frihedsminde paa Laaland).
  9. Johannes Rink (Stiffader: Proprietair Müller til Flensborggaard).
10. Axel Holst (Kammerraad H., Toldforvalter i Bandholm).
11. Frederik L. S. Evers (Godsforvalter E. paa Wedellsborg i Fyen).
12. Holger Brøndsted, Broder til Nr. 10 i VII B og Nr. 8 i V Cl.
- *13. Johannes V. R. Wissing (Pastor W., Dronninglund i Jylland).
14. J. Axel V. Ipsen (Apotheker I. i Holbek).
15. G. William O. R. van Brakle (Expeditionssecretair van B. paa St. Croix).
16. C. Christian S. Henriksen (Kasserer H. ved Kjøbenhavns Gasværk).
17. Otto Larsen (Professor L., Overchirurg ved Alm. Hospital, R. af Dbr.)
18. C. Valdemar Petræus (Cancelliraad P., By- og Herredsfoged, Nestved).
19. G. Frederik Gottlieb (Kjøbmand G. i Nestved).
20. C. Christian Seemann (Justitsraad S., Toldinspector i Nyborg, R. af Dbr.)
21. Ludolph C. Staun (Propr. S., Englerup Mølle).

II. Classe.

- *1. Frederik V. H. Perret-Gentil (Huushovmester P.-G., Bregentved).
- *2. Johannes Kallenbach (Pastor K. i Mehrn).
- *3. Michael Brøndsted, Broder til Nr. 10 i VIIB, Nr. 8 i V og Nr. 12 i III Cl.
- [*4. O. Frederik R. Kjer (Cancelliraad K., Godsforvalter paa Herlufsholm) i sine Forældres Huus].
5. Laurits P. V. Engelbreth (Forpagter E., Norregaard paa Laaland).
6. Ferdinand L. Giellerup (afd. Pastor G. til Landet og Ryde paa Laaland).
7. Johannes P. Staun, Broder til Nr. 21 i III Cl.
8. F. William Engholm (afd. Forp. E. paa Salto).
- *9. Frederik V. Post (Hofjægermester P. til Broxøe, R. af Dbr.)
10. Cai D. H. Brandt (afd. Pastor B. til Borglum i Jylland).
11. Andreas J. S. Evers, Broder til Nr. 11 i III Cl.
12. Viggo O. R. Nielsen (Skolelærer N. i Braaby).
- *13. Gerner S. Wolff (Justitsraad W. til Engelholm, R. af Dbr.)
14. Christian R. S. Krøyer (Jægermester K. til Engelsholm i Jylland).
15. Emil E. Hansen (Propr. H., Kjærsgaard i Fyen).

I. Classe.

- *1. Joachim M. Permin, Broder til Nr. 3 i III Cl.
- *2. Otto J. Bagger, Broder til Nr. 3 i IV Cl.
- [*3. Flemming F. C. S. Holck-Winterfeldt (Kammerherre Grev H.-W. til Rosendal) hos Overlærer Neergaard].

- *4. F. Rudolph Warming (Coffardcapt. W. i Helsingør).
- 5. Erik C. Thayssen (Pastor T. i Baarse).
- [6. Hans S. Wengel (Forpagter W., Oeconomus paa Herlufsholm) i sine Forældres Huus].
- *7. J. Louis O. Serène d'Acqueria (Kammerjunker S. d'A., Birkedommer paa Frederiksværk).

Det aarlige Contingent for en Discipel paa Herlufsholm er 240 Rdl. som Vederlag for Underviisning, Bolig, Kost, Vask, Belysning og Brændsel, i Sygdomstilfælde Lægehjælp og Medicin.

Nye Disciple optages ikke i Skoleaarets Løb. Anmeldelser om Aspiranter til de Pladser, der blive ledige ved Slutningen af Skoleaaret, indsendes til Stiftelsens Forstander, Hs. Excell. Conseilspræsident Hall inden Udgangen af Mai Maaned; foruden Drengens fulde Navn og Fødselsdatum maa deri opgives, hvad han har læst og hvilken Classe han forberedes til.

Concurrenceprøven er for de iaar indmeldte Aspiranter berammet til førstkommande 5te Juli.

Opdragelsesanstalten.

Ved Adjunct Engelsted's Befordring til geistligt Embede blev den af ham beklædte Post som inspections-havende Lærer ved Opdragelsesanstalten i November f. A. overdragen Adjunct Hoff.

Efter Forslag af Stiftelsens Læge er det fra Slutningen af forrige Skoleaar vedtaget, at der for enhver af de nye Disciple skal afgives en Attest til Skolen med Oplysning om Drengens Helbred i en tidligere Alder, de gennemgaaede Bornesygdomme, arvelige eller medfødte Sygdomsdispositioner, anvendte Kure o. s. v. Oplysningerne meddeles af vedkommende Huuslæge ved Udfyldning af et trykt Schema, som bliver tilstillet Forældre eller Værge ved Disciplens Optagelse.

Skolelovene (tilligemed de for 7de Classe gjældende særlige Bestemmelser) ere iaar blevne gennemsete og omredigerede; af de nytrykte Exemplarer erholder hver Discipel eet til Underretning om de ham paahvilende Pligter.

Forlystelser for Disciplene. Den aarlige Fugleskydning fandt Sted ifjor den 30te August; Vinterfester have været foranstaltede den 8de December (Comedie), 14de Januar (Bal paa Herluf Trolles Fødselsdag) og 30te Marts (musikalsk Underholdning og Dands). Søndag Aften den 16. Marts havde Disciplene en lille Maskerade; den 17. Mai foretoges en Fodtour til Herlufsholms Steenskov. Den store aarlige Kjøretour gik denne Gang (den 14de Juni) til Basnæs, hvor Skolen modtoges med forekommende Gjæstfrihed og havde desuden den Nydelse at høre Digteren H. C. Andersen foredrage tre af sine ypperlige Eventyr. Paa Hjemveien tilbragtes et Par Timer i Skoven ved Fuirendal.

Underviisningen.

I Begyndelsen af dette Skoleaar var Underviisningen ordnet paa samme Maade som i det foregaaende, kun at Adj. Lund havde overtaget Dansk i V og afgivet Tydsk i I til Adj. Nielsen. Ved Vacancens Ophor den Iste Februar indtraadte et Par Forandringer; siden den Tid have Fagene været saaledes fordeelte mellem Lærerne:

Ugentlig.

Rector Latinsk Forfatterlæsning i VIIAB, skriftlig Latin i VIIA, Homer (og Myth.) i VI og V	12 Timer.
Overl. Dahl Historie i VII—III, Geographi i VI—III	23 —
Overl. Leth Dansk i IV, Mathematik i IV og III, Naturlære i II og I	12 —
Overl. Kielsen Græsk i VIIAB, skriftlig La- tin i VIIB, Latin i VI og V	26 —
Overl. Neergaard Hebraisk i VII A og B, Naturhistorie i VI—I, Geographi i II og I	23 —
Adj. Mossin Mathematik i VII—V, Naturlære i VII A og B	23 —
Adj. Lund Dansk i VII—V, Fransk i VI, V og II, Historie i II, Religion i II og I	23 —
Adj. Hoff Svensk i VIIB, Tydsk i VI—II, Græsk i IV, Historie i I	24 —
Adj. Rosing Græsk Prosa i VI og V, Latin i IV og III	24 —
Cst. Adj. Nielsen Dansk i II og I, Tydsk i I	15 —

Ugentlig.

Cst. Adj. Damborg Religion i VII—III, Fransk i IV og III, Dansk i III, Reg- ning i II og I	24	Timer.
Tegnel. Bertelsen Skrivning i IV—I, Teg- ning i III—I	17	—
Krigsass. Meier Gymnastik samt Svømning i alle Classer, deelte i 5 Hold	10	—
Musikl. V. Brandt Sang i alle Classer.	7	—

Fagenes ugentlige Timetal i de forskjellige Classer.

	VII.		VI.	V.	IV.	III.	II.	I.	
	A.	B.							
Dansk	-	2	-	2	2	2	3	5	5
Svensk	-	-	1	—	—	—	—	—	—
Tydisk	-	-	-	3	3	2	2	5	5
Fransk	-	-	-	3	2	2	3	5	—
Latin	4	5	4	8	8	8	9	—	—
Græsk	1	5	-	5	5	5	—	—	—
(Hebraisk	1	2	1	)—	—	—	—	—	—
Religion og Bibelh.	-	2	-	2	2	2	2	2	3
Geographi	-	-	-	2	1	1	2	2	3
Historie	3	-	3	2	3	3	3	2	3
Mathematik	5	-	5	3	4	4	4	—	—
Regning	-	-	-	—	—	—	—	3	3
Naturlære	3	-	3	—	—	—	—	1	1
Naturhistorie	-	-	-	3	2	2	2	3	2
Skrivning	-	-	-	—	—	1	2	3	4
Tegning	-	-	-	—	—	—	1	2	4
Sang	-	2	-	} 3	2	2	2	2	2
Gymnastik	-	2	-		2	2	2	2	2
Summa	34.	34.	36.	36.	36.	37.	37.	37.	37.
	(3)	(3)							

I Sangunderviisningen deeltage alle de, der have Stemme, classeviis een Time om Ugen; Loverdag Eftermiddag Kl. 5—6 holdes Fællessang, hvorved samtlige Disciple ere tilstede.

I særskilte Timer (18 ugentlig) giver Stiftelsens Musiklærer, Hr. R. Brandt, Underviisning i Instrumentalmusik til de Disciple, der ytre Lyst og Anlæg i denne Retning.

Under 16de November f. A. har Skolen modtaget en Gjenpart af Cultusministeriets (Circularskrivelse af s. D., hvori det bestemmes, at saasnart Riffelskydningen indføres som Øvelse i de lærde Skoler, bortfalder den egentlige Gymnastik (men ikke Hugning og Exercits) i 7de Classe.

Det er paatænkt at anstille Øvelser i Riffelskydning her ved Skolen i det kommende Skoleaar.

Oversigt

over hvad der er læst i Skoleaaret 1861—62
(med tilhørende skriftlige Øvelser).

Dansk (og Svensk).

VII. Cl. Den danske Literaturhistorie fra Holbergs Død indtil Nutiden er bleven gennemgaaet og oplyst ved Oplæsning af de til den Tid hørende Forfattere. 12 Stile ere skrevne i Aarets Løb af Disciplene. Ligeledes have disse holdt mundtlige Foredrag over historiske Ænner.

(Svensk VIIB). Af Hammerichs Læsestykker: Grimstahamns nybygge og de fleste andre Stykker af Afsnit I læste op og oversatte; læst op deels af Disciplene, deels af Læreren: næ-

sten alle Stykker af Geijer, Fryxell, Tegnér og Noget af Runeberg tilligemed disse Forfatteres Biographier. Dêsuden oplæst for Classen noget Mere af Frithiofs Saga og nogle biographiske Stykker af Mellin og Adlersparre.

- VI. Cl. Der er meddeelt Disciplene et Omrids af den danske Literaturs Historie, samt oplæst for dem Digterværker fra forskjellige Perioder, saaledes Kjæmpeviser, Dramaer af Holberg, Ewald, Wessel, Oehlenschläger, Heiberg og Hertz. Classen har skrevet 12 Stile.
- V. Cl. Den nordiske Mythologi er læst efter Dorphs Omrids og Arentzens og Thorsteinssons Mythologi. Endeel Sange af Nordens Guder, desuden Baldur hiin Gode og Hakon Jarl af Oehlenschläger ere forelæste Classen. Disciplene have skrevet 14 Stile.
- IV. Cl. Af de to ugentlige Timer har den ene været anvendt til Stil. Classen har skrevet 27 Stile; disse have meest været af beskrivende Indhold, af og til Oversættelser fra Tydsk eller Fransk. Den anden ugentlige Time er anvendt til prosaisk og poetisk Læsning, undertiden til Oplæsning for Classen.
- III. Cl. Holsts Læsebøger ere benyttede til Oplæsning og Sprogøvelse; nogle Digte af den poetiske Læsebog ere lærte udenad. Bojesens Sproglære er repeteret og enkelte Stykker af Wolles „Regler“ ere læste. Ugentlig er skrevet een Hjemmestil, som har bestaaet i at gjengive en Fortælling, omsætte et Digt i Prosa, oversætte fra

Tydsk eller Fransk, eller i at individualisere. Ialt 25 Stile.

- II. Cl. Funchs, Røginds og Warburgs Læsebog for de lavere Classer Pag. 149-166 og 195-269 er benyttet til Oplæsning og Sprogovelse. 9 Digte ere lærte udenad efter Holsts Smaadigte. Bojesens danske Sproglære er gennemgaaet indtil Ordstillingen med Forbigaaelse af enkelte Anmærkninger. Disciplene have (i Reglen paa Classen) skrevet 63 Stile, som oftest bestaaende i Gjengivelse af en meddeelt Fortælling.
- I. Cl. Funchs, Røginds og Warburgs Læsebog er benyttet til Oplæsning og Sprogovelse; nogle af Digtene ere lærte udenad; til Udenadslæsning er desuden benyttet Holsts Smaadigte. Bojesens Sproglære er lært indtil Sætningslæren, med Forbigaaelse af Anmærkningerne. To ugentlige Stile (ialt 66), bestaaende i Nedskrivning efter Dictat eller af udenadlærte Vers, ere skrevne paa Classen.

Latin.

- VII. Cl. Begge Afdelinger: Ciceros Cato Major, 6te Bog af Livius, Tacitus' Agricola, c. 700 Vers af X—XII Bog af Ovids Metamorphoser, Iste Bog af Horats' Oder og Iste Bog af Brevene, Virgils Æneide 2den Bog.

Foruden det, der er læst iaar, opgive DIMITTENDERNE endnu Følgende: Ciceros Lælius og 2den Bog af Tuscul. disput., Talerne for S. Roscius, for det maniliske Lovforslag og de to første mod Catilina, Sallusts Catilina, Livius'

32te Bog, Horats' Oder 4de Bog (med carmen sæculare) og 2den Bog af Brevene med Ars poetica, c. 900 Vers af Ovids Metamorphoser (af VI, VII og VIII Bog); det Vigtigste af Tregders latinske Literaturhistorie og af Bojesens romerske Antiquiteter.

Uden foregaaende Forberedelse har VIIA læst forskjellige Stykker af Fibigers Chrestomathi, 2. Hefte, og af Henrichsens Opgaver til Oversættelse fra Latin. VIIB har cursorisk læst af Fibigers Chrestomathi, 3die Hefte, S. 41—102 og uden foregaaende Forberedelse en Deel af Cornelius Nepos og af Livius' 24de Bog.

VIIA har i Aarets Lob skrevet 33 Hjemmestile, 15 Extemporalstile, 8 Versioner; Øvelser i mundtlig Stil ere anstillede efter Thriges Lærebog i den gamle Historie. Af Madvigs Sproglære er særligt gennemgaaet § 432-462, § 482-496. VIIB har skrevet 41 Hjemmestile, 25 Extemporalstile og 9 Versioner.

- VI. Cl. Livius' 24de Bog, Ciceros Tale for Sextus Roscius Amerinus og 383 Vers af Blochs Udvalg af Ovids Metamorphoser; cursorisk 2den og 5te Bog af Cæsars galliske Krig; uden foregaaende Forberedelse af Cornelius Nepos Conon, Iphicrates, Chabrias, Timotheus og Datames. — Af Madvigs Sproglære §§ 27-173, 252-299 og 325 til 376. 34 Hjemmestile, 25 Extemporalstile og 8 Versioner.
- V. Cl. Af Cæsars galliske Krig 2den Bog og 4de Bog til 16de Capitel, Ciceros Iste og 2den catilina-

riske Tale og af Cornelius Nepos Aristides, Pausanias og Cimon (cursorisk); omtrent 40 Hexametre ere lærte udenad. — Af Madvigs Sprog-lære §§ 27-49, 58-93, 108-172, 208-278, 371 til 376 og 387-410. — 35 Hjemmestile, 31 Extemporalstile og 5 Versioner.

- IV. Cl. Cornelius Nepos: Miltiades og Themistocles. 4de Bog af Cæsars galliske Krig til C. 27 med Forbigaaelse af 17de Capitel. Bergs og Mollers latinske Læsebog: de fleste danske Exempler fra Side 56 til S. 76 med Forbigaaelse af Exemplerne S. 65 og 66. — Af Madvigs latinske Grammatik er det Vigtigste af Boiningslæren læst og repeteret; af Ordføiningslæren er læst §§ 208-287 med Forbigaaelse af de fleste Anmærkninger og af §§ 229, 237-240, 243, 245, 250a, 251, 252, 278, 279.

65 Stile, alle skrevne i Classetimerne, omtrent Halvdelen med Hjælp af Lexikon og Grammatik, de øvrige uden Hjælpemidler.

- I II. Cl. Bergs og Mollers latinske Læsebog forfra til S. 47, Stykket IV; i Gjennemsnit er hvert andet Exempel forbigaaet. — Af Madvigs latinske Grammatik er det Vigtigste af Formlæren læst og gjentagne Gange repeteret. — 69 Stile, alle skrevne i Classetimerne uden Hjælpemidler.

Græsk.

- VII. Cl. Begge Afdelinger: Iiadens 6te og 24de Bog, Tregders Anthologi til S. 65 med Forbigaaelse af adskillige Stykker, Bergs Udvalg af Thuky-

dids Historie S. 86-151, Demosthenes' Tale om Freden og 2den mod Philip, Platons Kriton, Odysseens 1ste og 22de Bog (cursorisk). VIIB har desuden læst Platons Euthyphron og, cursorisk, Odysseens 6te og 8de Bog.

Dimittenderne opgive: Iliadens 1ste, 6te, 9de og 24de Bog, Tregders Anthologi til S. 65 med Forbigaaelse af adskillige Stykker, Herodots 5te Bog, Bergs Udvalg af Thukydids Historie S. 86-151, Platons Euthyphron, Sokrates' Apologi og Kriton, Demosthenes' Tale om Freden og 2den imod Philip. Dimittenderne have læst det Vigtigste af Athens Antiquiteter efter Bojesen og af Tregders græske Literaturhistorie.

VI. Cl. Xenophons Anabasis 5te Bog, de 4 første Capitler; Plutarchs Kleomenes. — Bergs Schema læst og repeteret. — Homers Odyssee 1ste Bog og af 2den 1—270.

Kosmogonien og den græske Gudekreds efter Tregders Mythologi (Cap. 1-3); de derhen hørende Stykker af Iliaden og Odysseen ere gennemlæste og oversatte paa Classen, mythologiske Billedværker ere stadig benyttede.

V. Cl. Bergs Læsebog for 2det Aars Cursus: fra Side 41 til S. 51 Stykket 6; Stykkerne om Alexander S. 79-85. Xenophons Anabasis 2den Bog, de 5 første Capitler. — Homers Odyssee III, 1-101. Bergs Schema læst og repeteret; af de uregelmæssige Verber ere kun de lærte, der ere forekomne ved Forfatterlæsningen.

- IV. Cl. Berghs Læsebog I Cursus forfra til S. 20. Det Tilsvarende i Berghs Schema. Alle de danske Stykker (med Undtagelse af dem paa den sidste Side) ere oversatte paa Græsk, deels alene mundtlig, deels ogsaa skriftlig (8 Stile paa Classen).

Tydsck.

- VI. Cl. Hjorts Læsebog S. 526-542, 542-559, 564-576, 577-80. — Jürs' og Rungs Deutsche Dichter: 6 større Digte. Goethes Hermann und Dorothea og Iphigenia auf Tauris. Simonsens Syntax med Forbigaaelse af enkelte Afsnit; Sammes Formlære repeteret. 14 Hjemmestile og 15 Extemporalstile efter Lorentzens Stiløvelser. Hyp-pigt mundtlig Stil efter samme Bog. Maanedlig opgivet Stykker af tydske Forfattere, som ere læste udenom.
- V. Cl. Hjorts Læsebog S. 341-361, 386-398. Jürs' og Rungs Deutsche Dichter: 17 Digte, hvoraf 11 ere lærte udenad. Simonsens Formlære forfra til § 28. 15 Hjemmestile og 15 Extemporalstile. Desuden hver anden Extemporalstiletid anvendt til mundtlig Stil, Alt efter Lorentzens Stiløvelser. Hver anden Maaned have de fleste af Disciplene (frivilligt) opgivet Stykker af tydske Forfattere, som ere læste udenom.
- IV. Cl. Hjorts Læsebog S. 291-317. Holbechs og Petersens Materialier S. 50-60 og 62-67. Efter Trojels Grammatik: de uregelmæssige Verber, og efter Simonsens Formlære: Adjectivernes Declination. 20 Hjemmestile og 7 Extemporalstile.

- III. Cl. Hjorts Læsebog: S. 134-145, 164-173. Holbechs og Petersens Materialier: S. 36-52. Trojels Grammatik § 93-101. Jürs' Ark: Artikler, Pronomer, Adjectiver. Efter Simonsen: Præpositionerne. 29 Stile (hvoraf nogle skrevne paa Classen).
- II. Cl. Rungs Læsebog for de lavere Classer S. 94-129. 6 Digte lærte udenad. Holbechs og Petersens Materialier: Stykkerne 7, 9-17. Simonsens Formlære § 14 til § 97 (med Forbigaaelse af nogle §§) samt Præpositionerne. 45 Stile; deraf er omtrent Halvdelen skreven paa Classen, tildeels efter Dictat.
- I. Cl. Rungs Læsebog for de lav. Cl., S. 7-25, 34-48, 88-93, 103-11; 8 Smaadigte lærte udenad. Holbechs og Petersens Materialier Stykkerne 1-3 mundtlig, tildeels ogsaa skriftlig. Simonsens Formlære: Artiklerne, Substantivers og Adjectivers Declination, Talord, Pronominer, Hjælpeverberne og Activ af „loben“. 60 Stile ere skrevne, alle i Classetimerne.

Fransk.

- VI. Cl. Borrings *Études littéraires* (Udg. fra 1855) Pag. 210-324, cursorisk Pag. 84-98 og Pag. 337-70. Maanedlig have Disciplene opgivet større Pensa af nyere Forfattere, hvori der er examineret. Abrahams' Sproglære: Formlæren og flere Afsnit af Ordfoiningslæren.
- V. Cl. Borrings *Études littéraires* (Udg. fra 1855) Pag. 1-20 og Mérimées *Colomba* Pag. 1-43; cursorisk 8de Bog af Voltaires *Charles XII*. Borrings

- Stiilovelser, 2den Afd., 1-11 (de ulige Nr.);
Ingerslevs Grammatik: Boiningslæren.
- IV. Cl. Borrings Læsebog for Mellemclasserne, S. 151 til 174, 185-197, 219-226. Voltaire: Histoire de Charles XII benyttet til cursorisk Læsning. Ingerslevs Grammatik: Boiningslæren til § 101.
- III. Cl. Borrings Læsebog for Mellemclasserne S. 1-32, 42-53. Borrings Stiilovelser, 1ste Afd., Stykkerne 2-20 (de lige Numere). Ingerslevs Grammatik: Boiningslæren §§ 42-54 og 71-100.
- II. Cl. Ahns practiske Læsebog i det franske Sprog, 1ste Cursus: Pag. 1-47 og Pag. 93-95 (enkelt Stykker ere forbigaæde). Classen har skrevet 46 Stile i Underviisningstimerne.

Hebraisk.

- VII. Cl. A. Genesis; et fuldstændigere Cursus i Grammatiken efter Whitte.
B. Genesis Cap. 1-8. Det Vigtigste af Formlæren efter samme Sproglære.

Religion.

- VII. Cl. Begge Afdelinger: Johannes' Evangelium i Grundsproget. Lisco: den christelig-apostolske Troesbekjendelse. — Første Deel af den Augsburgske Bekjendelse er gennemgaaet med Dimittenderne.
- VI. Cl. Lisco: den christelig-apost. Troesbekjendelse §§ 97-190. Herslebs større Bibelhistorie.
- V. Cl. Lisco: den christelig-apost. Troesbekjendelse §§ 1-80. Herslebs større Bibelhistorie, det gamle Testam. 5-8 Periode, af det nye Test. Apostlenes Historie.

- IV. Cl. Balslevs Udvikling af Luthers Catechismus. Herslebs større Bibelhistorie: af det nye Testament 3die Periode.
- III. Cl. Balslevs Udvikling af Luthers Catechismus: andet Hovedstykke. Herslebs større Bibelhistorie: det gl. Test. indtil 3die Periode, det nye Test. indtil 3die Periode.
- II. Cl. Balslevs Udvikling af Luthers Catechismus: de ti Bud. Balslevs Bibelhistorie: det gamle og det nye Test. Nogle Psalmer ere lærte efter Psalmebogen.
- I. Cl. De tre første Dele af Luthers lille Catechismus. Balslevs Bibelhistorie: det nye Test. Flere Psalmer ere lærte efter Psalmebogen.

Geographi.

- VI. Cl. Munthes Geographi omarbeidet af Velschow.
- V. Cl. Samme Bog: Asien fra Persien (incl.), Africa, America, Australien, samt Indledningen til Europa og den danske Stat.
- IV. Cl. Samme Bog: fra den spanske Halvø indtil Kongeriget Grækenland.
- III. Cl. Samme Bog: forfra til Keiserdommet Frankrige.
- II. Cl. Af Rimestads mindre Lærebog: fra det tydske Forbund indtil Enden.
- I. Cl. Samme Bog: Pag. 1-19, 46-109.

Historie.

- VII. Cl. Dimittenderne opgave: Thriges Lærebog i den gamle Historie, Bohrs Lærebøger i Middelalderens og den nyere Historie, Allens Lærebog i Danmarks Historie.

VII B. Thriges Lærebog i den gamle Historie Pag. 155 indtil Enden. Bohrs nyere Historie 1789—1815, samt af 4de Periode Pag. 293 til 358, dog er i denne Periode kun repeteret til Aaret 1830. Allens Danmarks Historie 1789 til 1839.

- VI. Cl. Thriges Lærebog i den gl. Historie Pag. 1-155.
 V. Cl. Bohrs nyere Historie Pag. 27-206. Allens Danmarks Historie Pag. 97-168.
 IV. Cl. Bohrs Middelalderens Historie Pag. 112 indtil Enden. Bohrs nyere Historie Pg. 1-46. Allens Danmarks Historie Pag. 34-97.
 III. Cl. Oldtidens Historie repeteret efter Kofods fragmentariske Historie og en til dette Øiemed udarbejdet Oversigt. — Bohrs Middelalderens Historie Pag. 1-103. Allens Danmarks Historie Pag. 1-34.
 II. Cl. Kofods fragmentariske Historie fra „Norden i de ældste Tider“ til „Udsigt over Verdensbegivenhederne efter 1815“.
 I. Cl. Kofods fragmentariske Historie indtil „Pavernes Magt“.

Mathematik.

- VII. Cl. Dimittenderne opgive: Steens Elementær Arithmetik og Elementær Algebra, med flere Tilføielser og Forandringer i Fremstillingen, Ramus' Planimetri, Stereometri og Plantrigonometri, med Forbigaaelse af de Afsnit, som ifølge Bekjendtgj. af 8. Novbr. 1858 ikke fordres.

VII B. Efter samme Lærebøger Ligninger, Logarithmer, Planimetrien og Plantrigonometrien.

VIIA har i Aarets Lob udført 34, VIIB 35 Hjemmearbejder, bestaaende i Løsningen af flere saavel arithmetiske som geometriske Opgaver.

- VI. Cl. Behandlingen af algebraiske Ligninger er indøvet ved Exempler, navnlig efter Bergs Samling af math. Opgaver. Ramus' Geometri Art. 86-94, 109-113, 117-120. 3 Extemporaludarbejdelser, 25 Hjemmearbejder (istedetfor Lectie).
- V. Cl. Steens Elementær Algebra Pag. 1--53. Flere herhen hørende Opgaver, tildeels efter Bergs Samling, ere udførte enten paa Classen eller hjemme (istedetfor Lectie). Ramus' Geometri Art. 65-85.
- IV. Cl. Steens Elementær Arithmetik: Proportioner, Rod-uddragning og Ligninger med flere Ubekjendte. Murdts Geometrie Pag. 1-67.
- III. Cl. Steens Elementær Arithmetik §§ 1-54 og § 63 til 73; de tilsvarende Afsnit af Bergs methodisk ordnede Opgaver.

Regning.

- II. Cl. Reguladetri i hele Tal og Brøk. Til Hovedregning er benyttet Jacobis „Hovedregningslister“.
- I. Cl. De fire Regningsarter i Brøk.

Naturlære.

- VII. Cl. Dimittenderne: Ørsted Naturlærens mekaniske Deel til Pag. 194 og de vigtigste Sætninger af Bølgebevægelsen. Naturlærens chemiske Deel efter Joh. Müllers Physik. Jørgensens Astronomi. Nogle Timer ere anvendte til særlig at gennemgaae og indøve Astrognosien.

VIIB. Efter samme Lærebøger: Læren om Ligevægt, Magnetisme, Electricitet og de to første Afsnit af Varmen.

- II. og I. Cl. I en ugentlig Time (for hver Classe) er der stræbt efter, uden at benytte nogen Bog, at anskueliggjøre nogle af de almindeligste Naturlove ved simple Forsøg og en letfattelig Forklaring. Saavidt det lod sig gjøre, ere de dagligdags meteorologiske Phænomenener forklarede for Disciplene af II. Classe.

Naturhistorie.

- VI. Cl. Af Lützens Dyreriget (2den Udgave): Mennesket, Pattedyrene og Fuglene; de øvrige Hvirveldyrs Klasser samt Bløddyrene og Leddyrene ere læste efter samme Forfatters „Begyndelsesgrunde“, dog med fornødne Tillæg hist og her.

Vaupells Planterigets Naturhistorie (2det Oplag) med Forbigaaelse af Læren om Plantens Sammensætning og Liv, hvoraf det Væsentligste er blevet mundtlig meddeelt.

- V. Cl. Af Lützens Begyndelsesgrunde: fra Fiskene indtil Enden. — Af Vaupells „Planteriget“: Blomsterplanterne indtil de undersædige heelkronede.
- IV. Cl. Af Lützens Begyndelsesgrunde: fra Fiskene indtil Enden.
- III. Cl. Samme Bog: fra Edderkopperne indtil Enden. — Af Vaupells „Planteriget“: Formlæren med Forbigaaelse af det Meste af det Smaatrykte.
- II. Cl. Af Lützens Begyndelsesgrunde: fra Krybdyrene indtil Edderkopperne. Mennesket, Pattedyrene og Fuglene ere repeterede.

- I. Cl. Samme Bog: Mennesket, Pattedyrene og Fuglene med Forbigaaelse af de physiologiske Forhold.

Stipendierne.

A. Gratistpladser (fuldstændig Fritagelse for Contingent) have i indeværende Skoleaar været tildeelte:

1. S. G. Sinding (VIIA), 2. J. N. B. Garde (VIIA), 3. A. E. C. Bülow (VIIB), 4. H. A. Kierrumgaard (VIIB), 5. S. C. Kabell (VIIB), 6. T. G. Heramb (VIIB), 7. V. F. S. Hennings (VI), 8. H. B. T. Münter (VI), 9. C. V. Rasmussen (V), 10. J. S. A. Bagger (IV).

B. De Resenske Gratistpladser (fuldstændig Fritagelse for Contingent):

1. P. E. C. Kaalund (VIIB), 2. O. R. Lanng (VIIB).

Ved Resolution af Hs. Exc. Forstanderen er fra 23. August f. A. at regne truffet den Bestemmelse, at der, naar flere Brødre samtidig ere Disciple paa Stiftelsen, erlægges fuldt Contingent for 2 af dem, men kun den halve Betaling for de andre.

De to Meyerske Præmier (hver paa 30 Rdl.) tilkjendtes for Aaret 1861 Disciplene O. F. Bache (VIIA) og C. J. G. Smith (IV).

Det grevelig Moltkeske Skolestipendium for kongl. Embedsmænds Sonner (4 Portioner paa 25 Rdl. halvaarlig) uddeelttes for Junitermin 1861 til O. F. Bache

(nu i VIIA), F. V. Bentzien (VI), H. B. T. Münter (nu i VI) og J. J. F. Meyer (nu i V), for Decembertermin ligesom for Junitermin 1862 til Bache, Bentzien, Meyer og C. J. G. Smith (IV).

Det grevelig Moltkeske Universitetsstipendium for kongl. Embedsmænds Sønner (100 Rd. halv-aarlig, deelt i 2 eller 3 Portioner), blev for Junitermin 1861 oppebaaret af Stud. jur. R. N. Strøm, Stud. jur. C. E. Brasen og Stud. jur. F. C. C. F. Zahle, for Decemberterminen som og for Junitermin d. A. af de to Sidstnævnte og af Stud. F. E. Hansen.

Reisestipendiets Fond, opsamlet af vacante Portioner af ovennævnte Universitetsstipendium og frugtbargjort i Ringsted Sparekasse, beløb sig den 11te November 1861 til 147 Rdl. 29 Sk.

De videnskabelige Samlinger.

Skolen har iaar modtaget adskillige interessante Stykker som Gave til sin Samling af Oldsager; navnlig har den Hr. Vald. Bang paa Høvdingsgaard at takke for en-
deel smukke Steensager, som hans afdøde Fader, Skov-
rider Bang, havde samlet i det sydostlige Sjælland.

Til den physiske Samling er i dette Skoleaar anskaffet:

- 12 Messinglodder med Kroge,
- en Lineal med Millimeterinddeling,
- 4 Metaltridser med Stativ,
- en Messingkjede af to Alens Længde,
- forskjellige Glassager;

desuden ere flere af Instrumenterne (som to Luftpomper, Atwoods Maskine, et Planetarium) underkastede en omhyggelig Reparation.

Den naturhistoriske Samling har i Skoleaaret 1861—62 ikke erholdt nogen væsentlig Tilvæxt.

Bibliotheket er siden Juni Maaned f. A. forøget med følgende Bøger og literære Hjælpeidler; de med † mærkede ere tilsendte Skolen fra Ministeriet; * betegner de Gaver, der skyldes Privates Velvillie.

Aarsberetninger fra det kongl. Geheimearchiv. I 1-2.

Adam af Bremen, Om Menigheden i Norden. Overs. af P. W. Christensen. 1862.

Afbildninger til Planterigets Naturhistorie med Text. 9-20.

Ankjær, S., Geografisk-statistisk Haandbog. II 19-22.

Annaler for nordisk Oldkyndighed og Historie. 1859.

Annuaire des deux mondes. 1860.

Archiv, Histor.-geogr. Udg. af J. Riise. 72. og 73. Bd.

Aufzeichnungen des Prinzen Friedrich von Noer. 1861.

*Ausonii Opuscula varia. Lugduni 1549.

Barfod, F., Mindeblade om Grundtvigs Jubelfest. 1861.

— Ingemanns Jordeferd. 1862.

Berg, C., Græsk-dansk Ordbog til Skolebrug. 1-7.

†Bergh, R., Medicinsk Doctordisputats. 1860.

*Beskow, B. v., Minne öfver Em. Svedenborg. Stockh. 1860.

Bogfortegnelse, Dansk, fra 1841-58. Af F. Fabricius. 9-11.

Bohr, H. G., Mindre Lærebog i Verdenshistorien. II.

*Bonaparte, L., Svar til Sir Walter Scott i Anledning af hans Napoleons Levnet. Ved J. N. Høst. 1829.

†Bornemann, F. C., Om Meddeclagtighed i Forbrydelse. 4to.

Brammer, G. P., Lærebog i Pædagogik og Didaktik. 3. Opl.

*Brasch, O. M., Flensborg Latin- og Realskoles Historie. I.

Breton, E., Athènes decrite et dessinée. 1862.

Breve, Efterladte, til J. P. Mynster. 1862.

— fra og til Joh. Ludv. Heiberg. 1862.

- Breve til Prof. R. Nyerup. Udg. af L. Daac. 1861.
- Bromander, P. Wy, Bogholderi for Jordbrugere og Næringsdrivende. 1861. fol.
- Bruun, Chr., L. Holbergs Peder Paars. Et Afsnit af en Holberg-Bibliographi.
- Bull, A., og Friedenreich, P. C., Kaart over Schweiz.
- Ciceros Taler for Archias, Ligarius og Deiotarus. Udg. af F. C. L. Trojel. 1861.
- Classiker des Alterthums. 147-50.
- * Clausen, H. N., Det nye Testaments Hermeneutik. 1840.
- Conversations-Lexicon, Nordisk. 50-56.
- Dante Alighieris Guddommelige Komedie. Oversat af C. K. F. Molbech. III. Paradiset. 1862.
- * Desodoards, A. Fantin-, Philosoph. Geschichte der franzüs. Revolution. 1-2. 1797.
- Dietrichson, L., Indledning i Studiet af Danmarks Literatur i vort Aarhundrede. 1860.
- Indledn. i Studiet af Sveriges Literatur. 1862.
- Den bildende Kunst i dens Forhold til Religionsformerne. 1862.
- * Ek, J. G., Dansk-svensk Ordbok. 1861.
- Engelstoft, C. T., Odense Bys Historie (Saml. til Fyens Hist. II).
- Erslev, Ed., Jordkloden og Mennesket. 51.
- Erslew, Th. H., Supplement til Alm. Forfatter-Lexikon. 9.
- Fistaine, G., Fransk Grammatik. 1.
- Fog, B. J., Om det theolog. Studium. En Forelæsning. 1861.
- † Forelæsninger og Øvelser ved Universitetet 1861. 1-2.
- † Fortegnelse over Studenterne (170) fra 1861.
- Funch, C., Dansk Læsebog for Melleml. og de høiere Kl. 1861.
- Gervinus, G. G., Geschichte des neunzehnten Jahrhundert. 5.
- Grimm, Jac. u. Willh., Deutsches Wörterbuch. III 6. 7.
- Grundtvig, N. F. S., Beowulfes beorh el. Bjovulfs-Drapen. 1861.
- Optrin af Nordens Kæmpeliv. 2. Udg.
- Grønland, C., Forverdenens Planter og Dyr. 1861.
- Guhl, E., u. Koner, W., Das Leben der Griechen u. Römer. II.
- Hagen, J. F., Kirkelig Statistik. Grundrids til Forelæsning. 1861.

- Hagenbach, K. R., Kirchengeschichte des Mittelalters. II.
- Hansen, C., Hoved- og Tavleregningsopgaver 1-3. 1861.
- Hauch, C., Lyriske Digte og Romancer. 1862.
- Heiberg, J. L., Prosaiske Skrifter. 2. 5-11. (Til 9de Bind: Afbildninger af Hveen og Uranienborg.)
- Helveg, L. N., Den danske Kirkes Hist. til Reformat. 4.
- Herodotos. Erklært von H. Stein. IV (Buch 7), V (B. 8 u. 9).
- † Hirschsprung, H., Medicinsk Doctordisputats.
- Hjemme og ude. Udg. af M. Goldschmidt. 3. og 4. Qv. 1861.
- *L. Holbergs Heltindehistorier. Udg. af G. Rode. 5-6.
- Holst, H. P., Dansk Retskrivningsordbog. 10-11.
- Holtén, C., Lysets Naturlære. 1861.
- Hvortil trænger den lærde Skole? Pædagog. Fragment. 1862.
- † Indbydelsesskrifter til de offentlige Examina i de danske Skoler 1861, i Reykjavik 1860 og i de norske Skoler 1860.
- Ingerslev, C. F., Fransk Læsebog. 1861.
- Ingier, F., Om den kirkelige Anskuelse. Christ. 1861.
- Jahrbücher, Neue, für Philologie u. Pädag. 1861 6-12. 1862 1-5.
- für class. Philologie. Von A. Fleckeisen. IV 1-2.
- Kalkar, C. H., Den evangel. Mission blandt Hedningerne. 1860.
- Den katolske Missions Historie. 1862.
- Kirketidende, Dansk. 1861 27-53. 1862 1-27.
- Klee, F., De europæiske Staters Historie siden 1815. 15-21.
- *Klein, V., Et Par Ord om Vor Frue Kirkes Dekoration.
- Kofoed-Hansen, Skabelsen. Polemisk Udtalelse. 1862.
- *Las Cases, de, Dagbog paa St. Helene. Ovs. af M. Møller. 1823.
- Lefolii, H. H., Fortællinger og Sagaer fortalte for Børn. II.
- Levinsen, C., Verbal-Concordants til det nye Test. 1856.
- † Linde, A. C. P., Meddelelser ang. Kbhavns Universitet. 5.
- † Lister over de Studerende, som have taget den philos. Examen i 1859 og i 1860.
- Listov, A., Luthers Huusliv 1525-46. En hist. Skildring. 1862.
- T. Livii Historiarum Rom. libri. Ex recensione Madvigii edd. J. N. Madvig et J. L. Ussing. 12. II 1.
- Lütken, C. F., Begyndelsesgr. af Dyreriget's Naturhist. 3 Opl. Maanedsskrift, Dansk. 1861 II 1-6. 1862 I 1-5.

- Maanedsskrift, Dansk, Extrahefte 1.
- Mädler, J. H., Populäre Astronomie, nebst Atl. 5 Aufl.
- Magazin, Danske. 3die Række I—VI. 4de Række I 1-2.
- Malmström, B. E., Litteraturhistoriska studier. 2. 1860.
- Mandelgren, A. M., Monuments Scandinaves du moyen age.
3 livr. Paris. Imp. Fol.
- Munch, P. A., Det norske Folks Historie. 2den Afd. I 1-4.
- Mundt, C. E., Ledetraad ved Regneunderviisning. 4. Opl.
- Nägelsbach, C. F. v., Homerische Theologie. 2. Aufl.
— Gymnasialpädagogik. 1862.
- Nathanson, M. L., Om Mønt- og Bankvæsen osv. 2. 3.
- Nissen, R. T., Kirkehistorie nærmest til Skolebrug. Christ. 1861.
- Oehenschläger, A., Poet. Skrifter udg. af Liebenberg. 63-75.
- *O'Meara, Napoleon i sin Forviisning. Ved Høst. 1-4. 1823.
- Overskou, Th., Den danske Skueplads i dens Historie. IV.
- Paludan-Müller, F., Nye Digte. 1861.
- Petermann, A., Geogr. Mittheilungen. 1861 6-12. 1862 1-5.
— Ergänzungsheft 6: Ost-Afrika. — 7: Inner-Afrika Bl. 4 u. 6.
- Petersen, N. M., Bidrag til den danske Literaturs Hist. V 2.
- Prosch, V., Lærebog i Naturhist. 2 Udg. ved P. Tauber.
- *Reimarus, H. S., Die Wahrheiten der natürl. Religi. 1754.
- Revue des deux mondes. 1861 Juli-Dechr. 1862 Januar-Juni.
- Reymond, W., Etudes sur la litt. du second empire Franç. 1861.
- Richardt, F., og Secher, C. E., Prospector af danske Herregaarde. XIII 2-4. Tverfol.
- Rimestad, C. V., Mindre Lærebog i Geographi. 3. Udg.
- Ritschl, F., Poesis Saturniæ spicilegium. I. 1854. fol.
- †Rosenberg, C., Rolandskvadet. Dets Oprindelse og historiske Betydning. 1860.
- Rung, G. F. F., Tydsk Læsebog for de lavere Klasser. 8. Udg.
Samling af endnu gjældende Love og Anordninger. 1849-59.
— — — — — 1860-62.
- Samlinger, Ny kirkehistoriske. II 3.
— til Fyens Historie og Topographie. I 4. II (Engels-
toft, Odense Byes Historie).

- Schmidt, J. N., Slesvigs Land og Folk. 1861 (1852).
- Schou, Th., Elementær Statik. 1862. 4to.
- Schrøn, L., Syvziffrede alm. Logarithmer med Interpolations-
tavler. Bearb. paa Dansk af H. Lind. I—II, III. 1862.
- Sibbern, F. C., Meddelelser af Indholdet af et Skrift fra Aaret
2135. 2. 1862.
- Staaß, F. N., Urval ur Franska litteraturen. I—II. 1859-60.
- Strøm, V., Begyndelsesgrundene af Plantelæren. 1861.
- Thiers, A., Histoire du consulat et de l'empire. 98-102.
- Thorson, A. B., Mythologien som gudskabende Proces i Bevidst-
heden. Efter F. W. J. v. Schielling. 1862.
- Thrige, S. B., Harald Haardraades Saga. 1862.
- Thukydides. Mit erkl. Anm. von K. W. Krüger. I 2. II 1-2.
— , Udvalg, ved C. Berg. Anmærkninger dertil af
S. Th. Kielsen. 1861.
- Tidsskrift, Antiquarisk. 1858-59.
- for Philologi og Pædagogik. III 1-4.
  - for Physik og Chemi. Udg. af A. og J. Thomsen. 1-6.
  - for populære Fremstillinger af Naturvidenskaben. 2den
Række. III 3-6. IV 1-3.
  - , Mathematisk. 1861 6-12. 1862 1-5.
  - , Naturhistorisk. 3 Række udg. af J. Schiødte. 1. 2.
  - , Nordisk, for Literatur og Kunst. Udg. af L.
Dietrichson. I 1-3.
  - , Nordisk Universitets-. VI 3. Christiania. — VII 2.
Lund. — 3. Christiania. — VIII 1. Kbhavn.
  - , Nyt, for udenlandsk theol. Litteratur. Udg. af H. N.
Claußen. 1861 2-4. 1862 1.
  - , Nyt theologisk. XII.
  - , Theologisk, for den evang. luth. Kirke i Norge. IV 2-4.
- Trap, J. P., Statistisk-topographisk Beskrivelse af Hertugdømmet
Slesvig. I.
- Tychsen, C., En Samling af Ligninger henhørende til det ele-
mentære Kursus. 1862.
- Ugeskrift, Evangelisk. 1861 27-54. 1862 1-26.
- Wagner, H., Cryptogamen-Herbarium. II Serie, Lief. 4.

- Wagner, M., Der Isthmus von Panama (Geogr. Mitth. Ergänzungsheft 5).
- Varming, L., Det jydskes Folkesprog gramm. fremstillet. 1862.
- Weisser, L., und Merz, H., Bilder-Atlas zum Studium der Weltgeschichte. 24-26. fol. (Text von H. Kurz).
- † Westergaard, N. L., Om de ældste Tidsrum i den indiske Historie med Hensyn til Literaturen. 4to.
- Wichfeld, J., Fortidsminder fra Egnen om Mariebo Sø. 1862.
- Wolff, A. A., Lærebog i den israelitiske Religion. 1862.
- Yemeniz, E., Fra den græske Frihedskamp. Oversat af R. Schmidt. 1862.
- Zeilau, Th., Fox-Expeditionen i Aaret 1860. Kbh. 1861.

Disciplenes Morskabsbibliothek, som bestyres af Adjunct Lund, har i Skoleaaret 1861—62 havt en Tilvæxt af 40—50 Bind.

Skolens Examina

ville iaar blive afholdte i følgende Orden.

I. Den skriftlige Deel.

Afgangsprøven.

Aarsprøven.

Mandag den 23de Juni.

Kl.		Kl.	
9—1	DIM. Oversættelse fra Latin.	9—1	VIIIB Overs. fra Lat.
		8—11	VI, V Ovs. fra Lat. III Latinsk Stil. II Regning.
4—8	DIM. Geometrisk Udarbeidelse.	3—7	VIIIB Geom. Udarb.
		3—6	VI Latinsk Stil. IV Mathem. Udarb.
		3—7	III, II, I Tegning.

Onsdag den 25de Juni.

9—1	DIM. Latinsk Stil.	9—1	VIIIB Latinsk Stil.
		8—11	V, IV Lat. Stil. III Tydsk Stil. I Regning.
4—8	VI Tydsk Stil.	3—6	V, IV, II, I Tydsk Stil.

Torsdag den 26de Juni.

Kl.		Kl.	
9—1	DIM. Dansk Udarbeidelse.	9—1	VIIB Dansk Udarb.
		8—12	VI, V, IV, III, II, I Dansk Udarb.
4—8	DIM. Arithmetisk Udarbeidelse.	3—7	VIIB Arithm. Udarb.
			VI, V Math. Udarb.
		3—6	III Math. Udarb.
			II Fransk Stil.

II. Den mundtlige Deel af Afgangsprøven.

DIMITTENDERNE.

VI. CLASSE.

Løvedag den 28de Juni.

Kl.		Kl.	
4	Religion Db.		

Mandag den 30te Juni.

8	Historie D.	8	Naturhistorie Ngd.
4	Græsk K.	4	Fransk Ld.

Tirsdag den 1ste Juli.

8	Latin Lst.	8	Tydsk H.
3	Geometri M.	4	Geographi D.
6	Arithmetik M.		

Torsdag den 3die Juli.

8 Naturlære M.

Mandag den 7de Juli.

11 Hebraisk Ngd.

(Torsdag den 3die Juli, Eftermiddag Kl. 5, afholdes Skolens offentlige Sangprøve.)

III. Den mundtlige Deel af Aarsproven.

Fredag den 11te Juli.

Kl.		Kl.	
9	V Latin K.	4	VI Matematik M.
9	IV Historie D.	4	II Tydsk H.
9	III Religion Db.	5	V Nord. Mythol. Ld.
10	I Naturhist. Ngd.		

Lørdag den 12te Juli.

9	VII B Historie D.	4	V Tydsk H.
9	IV Fransk Db.	4	II Religion Ld.
9	III Matematik L.	5	I Geographi Ngd.

Mandag den 14de Juli.

9	VII B Geometri M.	4	II Fransk Ld.
9	V Historie D.	5	VI Bibellhistorie Db.
9	IV Latin R.		
9	III Naturhistorie Ngd.		

Tirsdag den 15de Juli.

9	V Græsk R. Lst.	4	VII B Naturlære M.
9	IV Matematik L.	4	II Naturhist. Ngd.
9	III Dansk Db.	5	I Tydsk Lst.

Onsdag den 16de Juli.

9	VI Latin K.	4	III Historie D.
9	V Matematik M.	4	I Religion Ld.
9	IV Religion Db.	6	VII B Hebrask Ngd.

Torsdag den 17de Juli.

9	V Religion Db.	4	VII B Arithmetik M.
9	IV Tydsk H.	4	III Geographi D.
10	II Geographi Ngd.		

Fredag den 18de Juli.

Kl.		Kl.	
9	V Fransk Ld.	4	VIIB Latin Lst.
9	IV Geographi D.	4	III Tydsk H.
		5	I Dansk Db.

Løvedag den 19de Juli.

9	VI Historie D.	4	VIIB Religion Db.
9	IV Græsk H.	4	III Latin R.
10	V Naturhistorie Ngd.	5	II Dansk Ld.

Mandag den 21de Juli.

9	VI Græsk R. Lst.	4	VIIB Græsk K.
9	V Geographi D.	4	IV Naturhistorie Ngd.
10	I Historie H.	4	III Fransk Db.
		4	II Historie Ld.

Tirsdag den 22de Juli Kl. 4 Eftermiddag bekendtgjøres Udfaldet af Censuren for samtlige Classer, hvorpaa Sommerferien tager sin Begyndelse.

Fredag den 22de August Kl. 8 Aften maae ~~Disciplene~~ ~~Disciplene~~ atter være samlede paa Herlufsholm. Løvedag den 23de til sædvanlig Tid begynder Underviisningen i det nye Skoleaar.

Til at overvære de mundtlige Prøver indbydes herved ærbødigt Disciplenes Forældre og Værger saavel som Enhver, der interesserer sig for Skolen og dens Virksomhed.